

Qurucusu:
Adil Minbaşiyev

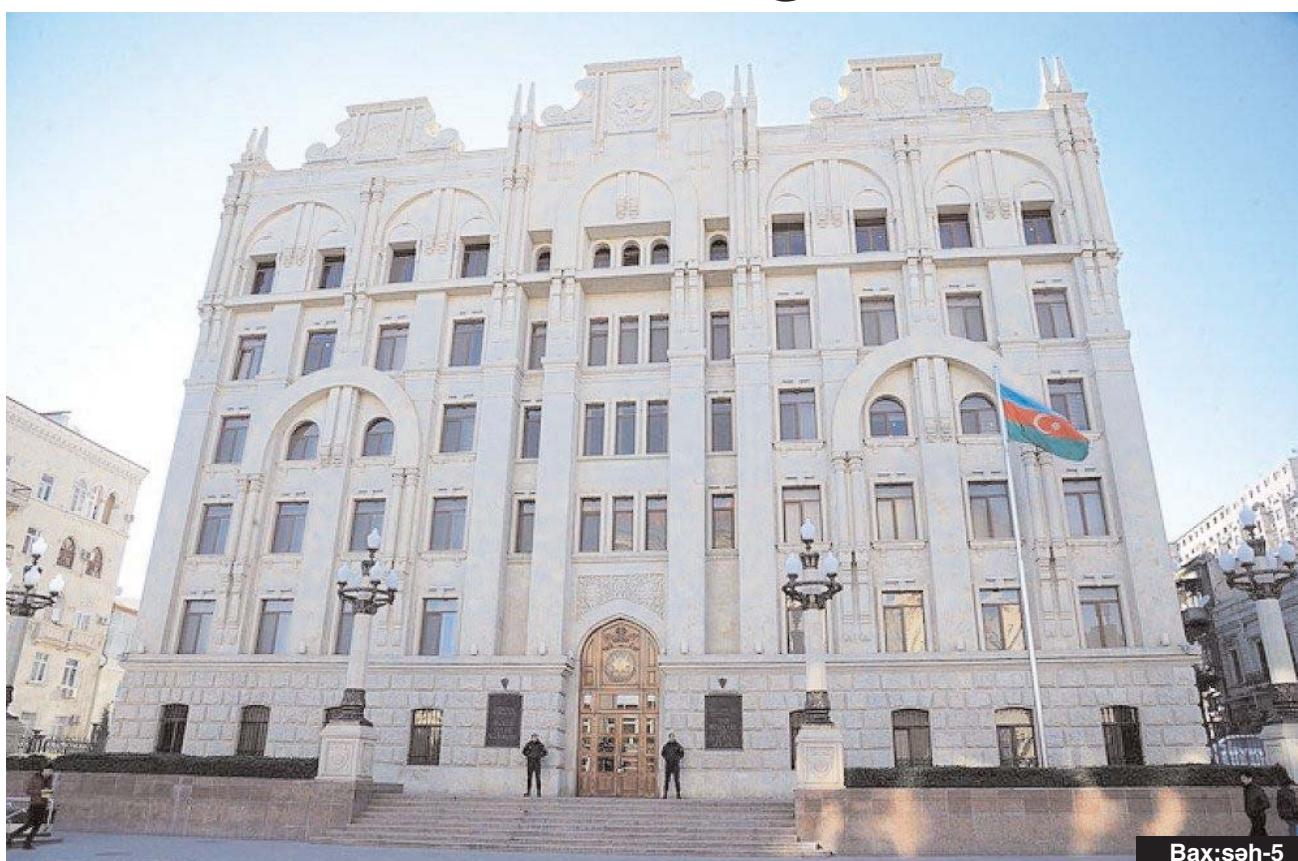
Gündəlik hüquq qəzeti

Qəzet 1990-cı ilin
iyulundan çıxır

№ 44 (5876) 24 aprel 2021-ci il

Qiyməti 30 qəpik

DİN-də kollegiya icası

Bax: səh-5

Təmənniş şair-dramaturq Ramiz Muxtar özünün ədəbiyyata, xalqa sevgisini bizi əmanət qoyub Haqq dərgahına qovuşdu.

Allah rəhmət eləsin!

"YAŞAT" Fondu daha 3 qazinin əməliyyat xərclərini ödədi

"YAŞAT" Fondu unun və İcbari Tibbi Siyortası üzrə Dövlət Agentliyinin birgə dəstəyi ilə qazilərimiz Zamir İsmayılovun, İsmayılov Süleymanovun və Rəhman Nuriyevin əməliyyat xərcləri qarşılınlıb.

Bu barədə Adalet.az-a Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyindən məlumat verilib.

Məlumatda qeyd edilir ki, "YAŞAT" Fondu ağır yaralanan şəxslərin müalicə xərclərinin qarşılınmaması üzrə işləri davam etdirir.

Azərbaycan böyük ziyanlılarından, dünyanın təndidi alimlərindən biri olan akademik Hətəm Quliyev son mənzilə yola saldı. Hər zaman xalqına və elmimizə göstərdiyi xidmətlərlə yaddaşlarda, ürkəklərdə yaşayacaq Hətəm müəllim.

Allah rəhmət eləsin!

DEYİRƏM, BƏLKƏ ÜST-Ə RÜŞVƏT VERƏK...

Bilirsiniz də bu dəqiqlik dönyanın tələyini nə Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, nə "vor zakon" dövlətlər - ABŞ və Rusiya, nə də Avropa İttifaqı müəyyən edir.

Hazırda dönyanın tələyini və təbii ki, biz də bu dönyanın vətəndaşı olduğu muza görə, bizlərin tələyini Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı müəyyən edir.

Bu gənclər ya-ziqdı, day xəlvətcə də toy edə bilmirlər. De-yirəm, bəlkə ÜST-Ə rüşvət verək, heç olma-sa müəyyən say məhdudiyyəti ilə toylara icazə versin?! Lap ikradan-zaddan da verərik, qaradəlaq cinsi erkək də göndərərik ağızları dada gələr.

Oqtay Şirəliyev vəzifəsindən azad edildi

Prezident İlham Əliyev O.K.Şirəliyevin Azərbaycan Respublikasının səhiyyə naziri vəzifəsindən azad edilməsi haqqında Sərəncam verib.

Sərəncamlı Oqtay Kazım oğlu Şirəliyev Azərbaycan Respublikasının səhiyyə naziri vəzifəsindən azad edilir.

Nazir müavini: İnsan alveri qurbanına çevrilmək riskləri artıb

Ötən il ərzində Azərbaycanda insan alverinə qarşı mübarizə son-məyib, daha da gücləndirilib.

Adalet.az-in məlumatına görə, bunu Azərbaycanın İnsan Alverinə Qarşı Mübarizə üzrə Milli Koordinatoru, daxili işlər nazirinin birinci müavini, polis general-leytenantı Seyfulla Əzimov İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun illik məlumatını təqdim edərkən deyib. S.Əzimov bildirib ki, panemiyə olmasına baxmayaraq insan alveri qurbanına çevrilmək riskləri artıb. Onun sözlərinə görə, insan alveri qurbanlarının 50 faizi cinsi istismara, 38 faizi məcburi əməyə, digər hissəsi isə diləçilik, insan orqanlarının alqı-satqısı və digər cinayətlərin payına düşür.

Cavid Qurbanov
Prezidentə
müraciət etdi

Bax: səh.2

Aqil Abbas
aqilabbas@rambler.ru

DOLMA YEMƏY İSTİYRƏM,

KOTLET YEMƏY İSTİYRƏM...

(Qədir Rüstəmovun ov macəraları)

(IV yazı)

Qədir Xallı Şahini nə qədər sancsa da möhkəm dost idilər. Və bu dos-tluğunu ehatə edirdi Tahir abi, Axundov Rizvan, Kürd Faxı, Süleyman, Nef-tbaza Rizvan, Paşa müəllimin oğlu Şahin, Alik (Allahverdi Əliyev), Sur-xay Əlibəyli, Qarın Vahid, Vaqqılı, Məllim Asif, Futbolist Adil (Nadirov Adil, "Qarabağ"ın oyuncusu, kapitanı, məşqçisi, təsisçisi və prezidenti olub) və Ağdamın şahı Allahverdi Bağırov, amma heç vaxt bizimlə ova getməzdı.

Bax: səh.3

Bakı sakinlərinə xəbərdarlıq

Bakıda geniş dezinfeksiya işləri aparılacaq. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətindən Adalet.az-a verilən məlumatata görə sabah, aprel ayının 24-ü səhər saatlarından etibarən şəhərin mərkəzi və qəsəbələrdəki əsas küçə, prospekt və yollarda xüsusi kimyəvi maddələrlə növbəti gücləndirilmiş dezinfeksiya işləri aparılacaqdır. Bununla əlaqədar maddələrin qəbul olunmuş müəyyən toksikliyini nəzərə alaraq sakinlərden ciddi zərurət yaranmadığı təqdirdə qeyd olunan tarixdə küçəyə çıxmamaq xahiş olunur.

Günün Lətfinə

Erməni Aşotla gür-cü Vano almanlardan qaçıb gizlənlərlər. Hərəsi bir quyu-ya girir.

Almanlar Aşotu tapırlar, əsir götürüb aparırlar. Aşot Vanonun gizləndiyi quyu-nun yanından keçəndə deyir:

- Vano, çıx, bi-zı tapdlar.

"Əgər Bayden
"soyqırımı" ifadəsini
islədərsə..."

Qarşidan 24 aprel gəlir. Ermənilərin hər il hay-süvən saldıığı, tarixdə olmamış soyqırımıdan səhbət gedir. Ehtimal olunur ki, ABŞ Prezidenti Co Bayden qondarma "erməni soyqırımı" ilə bağlı səsləndirəcəyi müraciətdə "soyqırımı" ifadəsini islədəcək. Xarici ekspertlər belə düşünür.

Əgər bu baş verərsə, ABŞ-in Türkiyə və Azərbaycanla əlaqələrinə ciddi zərbə dəyə bilər. Üstəlik, Birləşmiş Ştatlar NATO çərçivəsində Türkiyə ilə müttəfiqdir. Azərbaycanla işə Əfqanistanın və bir sıra strateji məsələlərdə tərəfdəşliq edir.

Millət vəkili Aqil Abbas Publikaz-a açıqlamasında söyləyib ki, yəni Prezident seçilmiş Co Bayden "soyqırımı" ifadəsini islədə bilməz. Deputatın fikrincə, bu, Türkiyə-ABŞ münasibətlərinə əməlli-başlı zərbə olar:

"Əvvələ, tarixdə belə bir soyqırımı olmayıb. Bayden də Amerika kimi ölkənin prezidentidir. Bütün bunları yaxşı bilir. Əgər "soyqırımı" ifadəsini islədərsə, ilk növbədə bu, onun özünə və Amerikaya böyük bir zərbə ola bilər. Mən belə düşünürəm. Hesab edirəm ki, Bayden "soyqırımı" ifadəsini islədə və onu "tanıya" bilməz. Qondarma "soyqırımı"nın ABŞ-in hansısa ayrı-ayrı ştatlarının tanımı da boş-boş şeylərdir. Co Baydenin "soyqırımı"ni tanımı Azərbaycan və Türkiyə tərəfdən ABŞ-a böyük zərbə ola bilər. Hətta Türkiyə NATO-dan çıxa bilər. O zaman da Birləşmiş Ştatlar üzü üstə yerdə qalacaq. Çünkü ABŞ-in əsas güclü Türkiyədir. Birləşmiş Ştatların quru qoşunları Türkiyədir.

Ümumiyyətlə, NATO-nun içərisində ən güclü, nizam-intizamlı, döyüş qabiliyyətinə məxsus ordudur. Yəni ABŞ bundan imtina edərsə, Rusiyaya da uduza bilər".

Aqil Abbas

DOLMA YEMƏY İSTİYRƏM, KOTLET YEMƏY İSTİYRƏM... (Qədir Rüstəmovun ov macəraları)

(IV yazı)

Qədir Xallı Şahini nə qədər sancsa da möhkəm dost idilər. Ve bu dostluğu əhatə edirdi Tahir abi, Axundov Rizvan, Kurd Faxı, Süleyman, Neftbaza Rizvan, Paşa müəllimin oğlu Şahin, Alik (Allahverdi Əliyev), Surxay Əlibeyli, Qarın Vahid, Vaqqılı, Məllim Asif, Futbolist Adil (Nadirov Adil, "Qarabağ"ın oyuncusu, kapitanı, məşqçisi, təsisçisi və prezidenti olub) və Ağdamın şahı Allahverdi Bağırov, amma heç vaxt bizimlə ova getməzdı.

Alik ov sevən deyildi. Xallı Şahinin balaca qardaşıydı, çox mütləki, həddindən çox humor hissi olan, istədiyi adamla məzələnməyi, mirt tutmağı bacaran bir oğlanydı. Ümumiyyətə, Əliyev qardaşları hamısı çox savadlıydılar. Orta və ali məktəblərinin Azərbaycan bölməsinin bitirmələrinə baxmayaraq, rus dilini tum kimi çirtlayırdılar. Çox gənc rəhmətə getdi.

Bir Məllim Asif vardi, indi de var. Qacarlar nəslindəndi. Alverlə məşqul idi, indiki dillə deşək, bizneslə. Rus dilini mən ingilis dilini bildiyim kimi biliirdi. Rusiyaya gedəndə əsasən Alik ona tərcüməcilik edərdi. Bir gün Alik deyir ki, e, avara, sən bir dəftər tut, ticaretle bağlı öyrənmək istədiyin sözləri yaz, mən de qarşısına uruscasını yazım, öyrən də. Day mənim zəhləmimi tökmüsən. Məllim Asif səhər tezdən bir dəftər getirir, verir Alikə. Alik dəftəri açır, birinci sözü oxuyub uğrunub gedir. Dostlar deyir nəyə gülürsən?

Alik:

- Ə, görün bunun birinci öyrənmək istədiyi söz nədi? - və oxuyur; - Gejə qalassınız?

Alikin zarafatlarını ayrıca yazacam.

Deməli, səhər-sehər çıxdıq üzü güləbətinə - Ağcabədiye. Gözlənilmədən Alik də bizi qoşuldu. Yolboyu hərdən Moskva-Leningrad səfərlərində uşaqlarla necə məzələnməyindən danışır, qaradınməz Qədirin də üzü gülür.

- Qədir, istəyirsən səni də bir dəfə Leningrada aparı? Dündü, Ağdam kimi gözəl səhər deyil, amma adamın Allahı var, Ağdamdan bir az böyüdü.

Qədir:

- Deyəsən, mənlə də məzələnirsən.

- Allah eləməsin.

Söhbətə mən qarışıram:

- Qədir, o Rəmişlə niyə yola getmirsən?

- Məllim, Rəmiş adamdır?

Heş onnan Əzrayıl yolayedə

bilmir. Sən Leyli Məjnunnan oxuyursan, bir də gördün uyudu getdi Əсли Kərəmnən çalmağa. Oxumağın da yandan çıxır, başdıyırsan ona qulaq asmağa. Ayax verəndə də yadının çıxır ki, nəyi oxuyurdun. Allahın bir bələsidi da. Onnan yer üzünə bir də gəlmeyək.

Gəldik Ağgölə. Göl ördəklə, qazla, qəşqaldaqla doludu. Çox qəribedir, Tanrı onlara necə bir duyğu veribse, heç vaxt gülə məsafəsinə gəlmirlər. Görünür, barıtın qoxusunu tuta bilirlər. Ha fırlanıraq əlimizə ov keçmir. Üç saat keçdi, bir dənə də quş vura bilmədik.

Alik də yorulub, kök adam, zorla nəfəs alır. Hərdən də çıçıra-çıçıra deyir:

- Evimizə getmək istiyəm. Dolma yemək istiyəm, kotlet yemək istiyəm.

Uşaqlar da güller. Sonra Alikin bu sözləri düşməsdü ağdamlı uşaqların ağızına. Kimsə çayxanada bir az tez duranda, soruşanda ki, e, hara gedirsən?

Deyirdi:

- Evimizə getmək istiyəm, dolma yemək istiyəm, kotlet yemək istiyəm.

Alik yorulub qayıtdı maşınlara təref. Biz isə bir-birimizdən bir az aralı oturub ördəklərin havaya qalxmasını gözləyirik. Dostlardan biri də fırlanır qarşı terəfə, hərdən gülə atır ki, ördəklər uçsun, qalxsın havaya.

Birdən düz önmədəki qamışlıqdan yalan olmasın 20-25 ördək mənə təref qalxdı. Mən də ördəkləre baxıram. Uşaqlar da çıçırlar ki, at, at. Təxminən 20-25 metr hündürlükdən uçur ördəklər. Salbayla da salmaq olar. Mən də baxıram. Uşaqlar gördü ki, atıram. Bir də eşitdim ki, Qədir qışqırı:

- Məllim, yerə yat, ördəklər səni vurdu!

Ördəklər beləcə uçdu getdi, uşaqların atlığı gülələr də boşa çıxdı, mən də oldum lağ yeri. Dilxor oldum, dedim gedim maşınların yanına ey, məndən ovçu olmaz.

Ha getdim, maşınları tapa bilmədim. Azdim. Gördüm ki, uzaqdan bir daxma görünür. Hava da soyuq, gölə girmişəm ayaqlarım da islanıb. Üz tutdum həmin daxmaya. Xeyli yol gedəndən sonra daxmaya çatdım. Gördüm daxma nədi, kürsülü iki otaqdı. Eyvanı da var. Otaqların qapısından qifil asılmışdı.

Öyleşdim pilləkanda ki, uşaqlar əvvəl-axır axtarış məni tapacaqlar. Bir saat keçdi, gələn olmadı. Çox uzaqlardan

hərdən zəif gülə səsi gelir.

Köpəyoğlu "Motorolla"sı da mənim bəxtimdən hələ buralarla gəlib çıxmamışdı. Bir yarımda saat da oturdum və gördüm ki, uzaqdan bir maşın gəlir. Sifte elə bildim ki, bizim uşaqlardı, məni axtarırlar. Maşın yaxınlaşanda gördüm ki, UAZ-dı. Camaat UAZ-lara "kolxozi sədri maşını" deyirdi.

Maşın gəldi və yanında saxladı. Sükanın arxasından geyimli-geçimli, qalstuklu, ele kolxozi sədrinə oxşayan bir oğlan düşdü. Mən onu tanımasam da o, məni tanıdı.

- Aqil müəllim, burda niyə oturmusən?

Dostları itirmişəm, oturub gözləyirəm ki, gəlib tapacaqlar.

- Keçib içəridə dincələrdin də.

- Qapıda qifil var axı.

Güldü. Əli ilə qifili çıxartdı.

- Qifili bağlamıram. Hami da bilir. Ona görə asmışlıq ki, heyvanlar girməsin içəri.

- Onda heç olmasa cəftəvurun da!?

- O da bizim ağlımiza gəlməyib.

Keçidik içəri. Burda istirahət etmək üçün hər şey vardi, hətta televizor, soyuducu, balonla işləyən qaz plitəsi.

- Üşümüşən, bir stekan isti çay içək, sonra səni uşaqların yanına apararam. Qorğu gəzəndə maşınları gör-düm. Hələ Qədirə də görüş-düm. Qədirin xətrinə bir söz demədim, mən bu qorğun müdürüyəm. Özüm də Avşar balasıyam, qurdalasaq qohum çıxarıq.

- Bura sənin iş yerində?

- Yox, amma iş yeri kimi istifadə edirəm də. Buranı vaxtilə Ali Sovetin sədri vardi ey, Məmməd İsgəndərov, o tik-dirmişdi. Deyirlər tez-tez bura ova, yemək-içməyə gəlmiş. Həmin vaxtlar Ağgölün qaravulcusu itmişdi, iki aydan sonra meyiti tapıldı. Öldürüb qayığın altına bağlamışdır. Deyirlər ondan sonra day İş-gəndərov buralara gəlməyib.

Qəşəng bir çay dəmlədi. Çay içəndən sonra eyləşib maşına, getdik uşaqların yanına.

Babat ov elemişdilər. Dovşan da vurmuşdular. Qədir də bir yaşılbəş ördək vurmuşdu. Qaşqaldaqları dəri-boğaz edib taxmışdilar şişlərə. Maşınları da üzəbəüz saxlayıb kapotların üstündə süfrə açmışdilar. Balabala vururdular özləri üçün.

Bizi görəndə hamısı qorğun müdürü ilə opüşüb-görüşdü.

Xallı Şahin dedi:

- Sağ ol də, qardaş, heş vaxt bizi incitmirsən.

O da gülüb dedi:

- Hamınızı həmişə Qədirə qurban edirəm.

Gördüm ki, hamı qəşqaldaq yeyir, Alik kotlet. Təəccübəndim.

Xallı Şahin:

- Ə, qardaş mənimdi, bu qarınqulunun xasiyyətinə bələdəm, ona görə axşam Xanıma katlet bişirdim.

Xanım Şahingilin anası idi.

Qədir üzünü tutdu qoruq müdirlərinə (adiyla dedi, təssüf ki, ad yadından çıxıb):

- Sən ki həmişə maa görə uşaqlara hörmət eliyirsən, mən də deyirəm saa borjudu qalmıym.

Əlini qoydu qulağının dibinə, bülbülləri açdı, buraxdı. Hamı əlini süfrədən çəkdi. Ağlımız yoxuydu ki, özümüzə maqnitofon gəzdirek, nelər itirilmiş.

Bu yerde yadına Eldar Baxışın Qədirə həsr etdiyi şeiri düşdürü.

Toydan sonra,
Ağdamın cayılları,
Qabığını kəsdi lər Qədirin,
Ciblərini gəzdi lər Qədirin.
Ağzını açıb
boğazına da baxdılar Qədirin.
Gördüllər
Səsdən başqa heç nəyi yoxdu
Buraxdılar.

... İndi nə Qədir var, nə Xallı Şahin, nə Neftbaza Rizvan, nə Kurd Faxı, nə Alik, nə Tahir abi (Axundov Tahir), nə Paşa müəllimin oğlu Şahin, nə Qarın Vahid, nə Vaqqılı, nə Surxay Əlibeyli, nə Futbolist Adil. Nə də çox vaxt ovdan qayıdanan sonra qənimətləri bişirdirib zarafatla-zarafatla restoranda yeyib-icdiyimiz Ağdamın şahı Allahverdi Bağırov. Qalan mənəm, Axundov Rizvandı, Süleymandı, bir də Məllim Asif. Biz də yox kimi idik, amma Qarabağ azad olundu, indi væriştəm.

Onların heç biri Ağdamın azad olunduğunu görə bilmədi. Amma bir təsəllim var, Qədir İstanbula xəstəxanada yatanda gördüm komadadı, geri dönüş yoxdu. Bərkədən qulağına çığır-dırmı:

- Qədir, Ağdamı qaytar-

- Və palatadan çıxdım çöle, hönkür-hönkür ağladım. İndi bu sözleri yazanda da... Sonra həkim dedi ki, Qədir reaksiya verdi. Təsəllim odur ki, Qədir Ağdamın qayıtmağını eşitdi və rahat getdi Tanrı dərgahına.

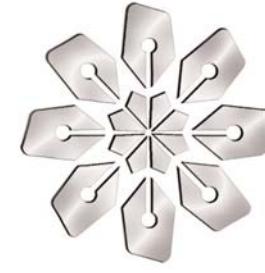
Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi

Nº 44 (2225) 24 aprel 2021-ci il

Azərbaycanın gözəl güsərlərindən, zəngin təbii sərvəti olan regionlarından biri də Zəngiləndi. Bu rayona az-şox bələd olan hər kəs bilir ki, rayonun relyefi həm dağlıq, həm də dağ ətəyi olmaqla insanda xoş ovqat yaradır. Xüsusilə rayonun məşhur Çinar meşəsi bu bölgəni həmişə maraqlı, diqqətəcəkən edibdi. Ona görə də Zəngilan rayonun yaranma tarixinə üz tutanda təbii ki, ilk önce Sovet döñəmini xatırlatmalı olub. Belə ki, Zəngilan 1930-cu ildə

taya qoymuşdu. Belə ki, düşmən Azərbaycanın qədim medeniyyət besiklərindən biri olan Zəngilanda tarixi abidələrimizə, yaşayış məskənlərimizə qənim kəsilməşdi. Təkcə rayon ərazisindəki qədim şəhər qalığı olan, yəni "Şəhri Şərifan" və "Şəhri Xəlifan" adlı yeri onun qalıqlarını demək olar ki, bütünlükə məhv etmişdilər. Adı çəkilən bu ünvan hələ 1974-cü ildə rayon ərazisində tikilən Xudafərin su qovşağında aparılan işə zamanı aşkarlanmış və Azərbaycan AMEA-nın Tarix İnsti-

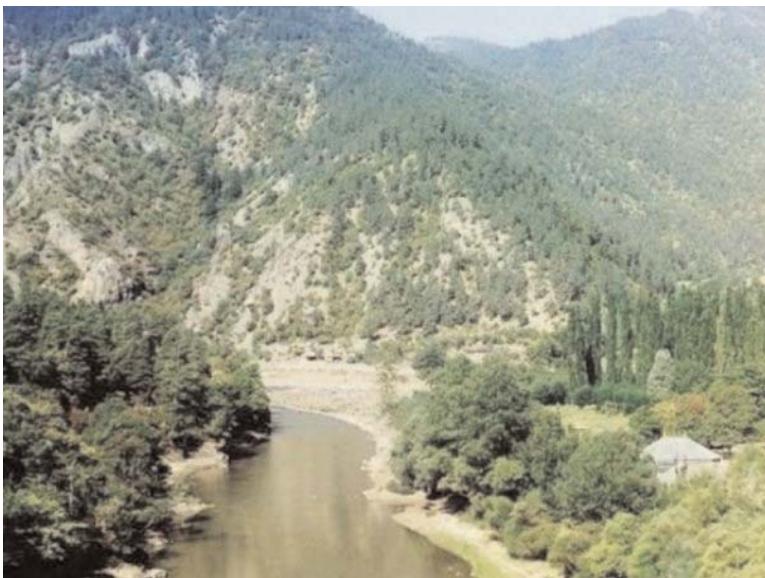
rada kənd təsərrüfatının inkişafına bir növü yaşıl işıq yandırıb. Qubadlı və Cəbrayıllı rayonu ilə, cənubdan İran, qərbdən isə Ermənistanla həmsərhəd olan Zəngilanda kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi demək olar ki, bütün dövrlerdə diqqətdə saxlanıldı. Həm yerli sakinlərdə, həm buraya kənardan üz tutanlarda bu torpağın bərəkətinə xüsusi maraq olub. Üstəlik, Zəngilan ərazisində kifayət qədər tikinti daşı, əhəng xammali, qızıl, qara mərmər və s. də var ki, bu da yerin altının üzə-

Azərbaycan Respublikasının
Medianın inkişafı Agentliyi

ZƏNGİLANIN ÜMİDLİ SABAHI

rayon mərkəzi kimi rəsmi ləşdirilmiş və bu rayon Azərbaycanın Ermənistanla sərhəddində yerləşdiyindən onun zaman-zaman problemləri də mövcud olmuşdu.

Xüsusilə 1988-ci ilin fevralından başlayan Dağlıq Qarabağ torpaq iddiası ilə bağlı erməni daşnaqlarının həmlələri Zəngilandan da yan keçməmişdi. Əksinə, rayonun sərhəd kəndləri, rayon mərkəzinin özü daim atəş altında saxlanılmışdı. 1993-cü ilin oktyabr ayının 29-da Zəngilan Ermənistan tərefindən işgal olunmuşdu. Rayon sakinlərinin bir qismi Araz çayı vasitəsilə İran sərhəddini keçmiş və əsir düşməkdən özlerini xillas edə bilmişdilər. Təəssüf ki, həmin dövrün siyasi proseslərinin qurbanına çevrilən Zəngilanın işgal dövrü böyük dağıntıların, iqtisadi sarsıntıların yaratdığı ağır durumu or-

tutunun arxeoloqları 1979-cu ildə bu qədim şəhərdə qazıntılarla başlamışdır. Neticədə də məlum olmuşdu ki, bu gün də mövcud olan Şərifan kəndinin ərazisindəki "Şəhri Şərifan" qədim memarlıq ərazi-sidi. Təəssüf ki, həmin abidənin böyük bir hissəsinə Həkəri çayının suları yuyub aparmışdı. Amma qazıntılar zamanı buradan Makedoniyalı işgəndərin adı üzərində yazılış sikkələr tapılmışdı. Bax, bu tarixi faktın bir nümunəsi onu göstərir ki, beş qəsəbədən, 79 kənddən ibarət olan Zəngilan rayonu özünün böyük iqtisadi potensialı ilə hər zaman diqqəti özünə çəkib.

Ona görə də bu əraziyə müxtəlif ölkələrdən tacirlərlə yaşı, işgəlçi güclər də həmişə üz tutublar. Tarixinə nəzər saldıqımız Zəngilanın coğrafiyasına da üz tutanda məlum olur ki, bu ərazinin dağlıq, dağətəyi və düzənlik olması bu-

rində yaşayan insanlara iqtisadi baxımdan böyük dəstəkdi. Yeni məşhur şeirlərimizin birində deyildiyi kimi, Zəngilanda yerin altı da, yerin üstü də zəngindi. Təbii ki, bu Zənginliyin də birinci faktoru elə zəngilanlıların özüldü. Rayon sakinləri öz təbiətlərinin, öz coğrafiyalarının onlara verdiyi barı, bərəkəti, nemətləri, yartıları istifadə edirlər.

Zəngilanın işgalindən sonra rayondakı qədim abidələrimiz, Hacılar dairəvi gücü, Yenikənd sərdabəsi, Zəngilan şəhərinin özündəki məscid, Bartaz qız qalası, Koroğlu daşı abidələri düşmənin vandal siyasetinin, faşist əməllərinin qurbanına çevrildi. Zəngilan işgaldən azad edildikdən sonra yayımlanan videogörüntülər düşmənin qədim abidələrimizdə, məscidlərimizdə donuz saxladığının şahidinə çevrildi. Seyr etdiyimiz bu vandalizm düşmənin iç üzünü açıb göstərən əsas faktlardan biridi.

Bu gün Zəngilan rayonu özünün Böyük Vətən Müharibəmizin qələbə təntənəsini yaşamağa başlayıb. Belə ki, rayona səfər edən Ali Baş Komandanımız və Birinci xanım Zəngilanın düşmən tərəfindən necə dağıdıldıqını, necə viran qoyulduğunu özünün kəskin fikirlərile hər kəsə çatdırıldı. Ali Baş Komandan vurğuladı ki, "baxın, görün, bu barbarlar, bu faşistlər hansı vəhşilikləri ediblər, evləri, abidələri dağıdıblar. Müqədəs yerlərimizi mundarlıqlar. Amma onlar unutma-

sınlar ki, biz Zəngilanı, digər rayonlarımızı da yenidən əvvəlkindən də gözəl quracaq. Biz bütün dünyaya göstərəcəyik ki, hansı gücün, hansı qüdrətin sahibi-yik".

Bəli, ölkə prezidentinin işgaldən azad olunmuş Zəngilanın səfərindən sonra verdiyi tapşırıq və göstərişlərə uyğun olaraq, rayon ərazisində işıq xətlərinin bərpası, yolların çəkilişi, infrastrukturun bərpası üçün planlı fəaliyyətə başlanıldı.

Artıq media mənsublarının Zəngilanın son səfərindən əldə etdiyimiz bilgilərə uyğun olaraq deyə bilərik ki, bu gün Zəngilanda yaşillaşdırma, abadlaşdırma istiqamətində uğurlu işlər görülür. Hətta qardaş Türkiye Respublikasının kənd təsərrüfatı nazirinin azərbaycanlı hemkarı ilə birlikdə Zəngilanın etdiyi səfər və burada dostluq parkının salınması sübut edir ki, böyük təbii resursları olan bu regionda həyatın öz axarına qaytarılması və daha sürətlə inkişaf etdirilmesi üçün əsaslı işlər start verilir.

Bu günlərdə Hacıqabul rayonuna səfər edən prezident cənab İlham Əliyev vurğuladı ki, "İşgaldən azad edilmiş rayonlarımızın bərpası üçün mənim tapşırıqlı böyük layihələr hazırlanıb. Həmin layihələrin ilk önce Zəngilanın tətbiqinə başlanacaq.

Burada "Ağılli kənd" pilot-layihəsi gerçekleştirilecekdir".

Bu gün Zəngilanın yerli resursları olan yeraltı, yerüstü sərvətləri imkan verir ki, burada düşmənin məhv etdiyi yaşıllıq zolaqları bərpa edilsin. Necə ki, Heydər Əliyev Fonduun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə ölkəmizdə genişmiqyaslı yaşıllaşdırma işləri aparılır. Bax, həmin program çərçivəsində həm Ekologiya Nazirliyinin əməkdaşları, həm də Azərbaycanın media təmsilçiləri Zəngilanın yeni tinglərin əkilməsində iştirak ediblər. Deməli, burada əkilen ağacların həm meşə materialları kimi, həm də bağçılıq baxımından say və ərazi etibarı ilə böyük olması rayonda bu sahələrin məhsullarının da istehsal edilməsinə şərait yaradacaqdı. Əkinçiliyin, quşculuğun, heyvandarlığın inkişafına cəlb edilən iş adamlarının, fermələrin, həmçinin dövlət sektorunun özünün görəcəyi işlər Zəngilanın qarşidakı uğurlu günlərinin təməlididir.

Düşünürəm ki, cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında gerçəkləşən böyük qayıdış Zəngilanın da bir region olaraq inkişafında öz sözünü deyəcək. Həmin sözün deyiləcəyi zaman isə hər gün bizə yaxınlaşmaqdadı.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ

MEDİANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN MƏLİYYƏ YARDIMI İLƏ

ƏDALƏT •

24 aprel 2021-ci il

Dost barəsində bir neçə söz

Bu günlər uzun müddətə ərzində partiya funksioneri, rayon rəhbəri, millət vəkili olmuş, hazırda Parlamentdə birgə çalışdığımız əziz dostum Şamil Hüseynovun 70 yaşı tamam olur. Şəxsiyyətinə böyük hörmətlə yanaşduğum, əmək fəaliyyətinin bütün illərini siyasi və dövlət orqanlarında keçirmiş Şamil müəllimi 1974-cü ildən, onun Azərbaycanın gənclər təşkilatının Mərkəzi Komitəsində işlədiyi dövrdən tanır, bu illər ərzində səmimi dostluğumuzu davam etdirirəm.

Bütün varlığı ilə doğma Vətənə, millətə bağlı və vurğun olan Şamil müəllim çin olan arzularından danışında ilk növbədə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpasını qeyd edir. Azərbaycanın müstəqilliyi o zamanlar onun üçün bir müraciətlik rəmzi idi. Hesab edirdi ki, dövlət müstəqilliyi hər bir azərbaycanlı üçün müqayisə olunmaz dərəcədə şərəf və ləyaqət meyari olmalıdır və belədir. Bu arzusunun reallaşmasında o özü də birbaşa iştirak etmiş oldu.

1991-ci ilin oktyabrında Azərbaycan Parlamenti ölkənin dövlət müstəqilliyi haqqında Konstitusiya Qanunu qəbul etdi. O, fəxr edir ki, bu Konstitusiya Aktını hazırlayan deputat qrupunun tərkibində olmaqla sənədin hazırlanmasında və qəbulunda öz xidmətini göstərmüşdür.

Qürurla xatırladığı digər fakt isə, Bakının indiki Azadlıq meydanında Leninin heykəlinin götürülməsinə dən bir neçə gün əvvəl rəhbərlik etdiyi rayonun mərkəzi meydanındaki Leninin heykəlini söküdürümsə və tərixin arxivinə göndərməsidir.

Öz millətini ilahi seviyyədə sevən, onun dəyərini hər şeyden yüksək tutan dostlarım sırasında Şamil müəllim birincilərdən. Xatirimidədir, hələ Sovetlər dönməmində deyirdi ki, nə yaxşı olardı çalışdığımız xidməti otaqlarda başımızın üzərinə Leninin portreti yox, öz milli liderimiz - Heydər Əliyevin şəkli olardı. Bu gün hər bir azərbaycanının əbədi liderinə çevrilmiş ulu öndərimizin portreti xidməti otaqlarımızın divarındadır.

Əziz dostumuzun həmişə qeyd etdiyi arzularından biri də iki yüz il əvvəl iki yerə - şimala və cənuba, sonrakı dövrlərdə bu bölgələrin özünü də bir neçə hissəyə - qərbe və şərqə parçalanmış vətəni bütöv görməkdir. Onlardan biri, Qarabağ dərdi Ali Baş Komandanın polad iradəsi və dönməz qətiyyəti nəticəsində həllini tapdı.

İxtisasca tikinti mühəndisi və politoloq olan Şamil müəllim 45 ildən artıqdır ki, ölkənin siyasi və dövlət hakimiyəti orqanlarında çalışır. O, əmək fəaliyyətinə 1972-ci ildə, institutda əyani təhsil aldığı dövrə, gənclər ittifaqı komitəsinin katibi kimi başlamış, ali məktəbin ictimai həyatında fəal olmuş, tələbə və professor-müəllim heyəti arasında böyük hörmət qazanmışdır. 1973-1974-cü illərdə Sənaye Tikinti Nazirliyi sisteminde tikinti ustası, sex rəisinin müavini, dəmir-beton zavodu laboratoriyasının müdürü vəzifə-

lərində çalışmışdır. Sonrakı illərdə Azərbaycan Gənclər İttifaqı Mərkəzi Komitəsi Aparatında təlimatçı, şöbə müdürü olmuşdur.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1980-ci ilin əvvəlində Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsində yeni yaradılmış Kənd tikintisi və su təsərrüfatı şöbəsinə məsul vəzifəyə teyin olunmuşdur. Uzun müddət bu şöbədə çalışan Şä-

mil müəllim respublika rəhbərliyi tərəfindən rayonların və aqrar sektorun hərtərəfli inkişafı, kəndlərin mizdə sosial və infrastruktur obyektlərinin tikintisi ilə bağlı qəbul edilən qərarların icrasında bilavasitə iştirak etmiş, nazirlilik və digər dövlət orqanlarına verilən tapşırıqların icrasına nəzarəti həyata keçirmişdir.

Sonrakı dövrdə o, Mərkəzi Aparatın təşkilatı və kadri işi şöbəsinin məsul təşkilatçısı (inspektor) vəzifəsində işləmiş, respublikanın qərb rayonlarının kuratoru olmuşdur.

Şamil Hüseynov 1989-1992-ci illərdə Neftçala rayon partiya komitəsinin birinci katibi, Neftçala rayon İcra hakimiyyətinin başçısı olmuşdur. 1992-1994-cü illər ərzində İqtisadiyyat Nazirliyi Aparatında baş iqtisadçı vəzifəsində çalışmışdır. Həmin illərdə Heydər Əliyevin ölkə rəhbərliyinə qayıtmamasını tələb və arzu edən, bunun üçün lazımı fəaliyyət göstərən siyasetçilər, ziyalılarla birlikdə fəaliyyət göstərmişdir.

Şamil Hüseynovun əmək fəaliyyətinin 30 ili Milli Məclisə bağlıdır. O, 1990-1995-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin deputati, İqtisadiyyat məsələləri daimi komissiyasının üzvü olmuşdur. 1994-cü ildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin tövsiyəsi ilə deputat kimi Milli Məclisin Qaçqınlar və xarıcdə yaşayan soydaşlarla əlaqə daimi komissiyasının üzvü seçilmişdir. Həmin komissiyanın tərkibində olduğu müddətə qəçqin və məcburi köçkünlərin statusuna və 31 mart azərbaycanlıların soyqırımına dair qanunvericilik aktlarının, soydaşlarla bağlı təşkilatlanma sənədlərinin hazırlanmasına yaxından iştirak etmişdir.

1996-cı ildən Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya məsələləri daimi komissiyasının ekspert-məsləhətçisi vəzifəsində işləmişdir. 2006-cı ildə Milli Məclis Aparatının İqtisadi qanunvericilik şöbəsinin böyük məsləhətçisi, Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya qanunvericiliyi sektorunun müdürü olmuşdur. Dövlət qulluğunun baş müşaviridir. Hazırda Parlamentin

Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin ekspert-məsləhətçisidir.

Milli Məclisə işlədiyi müddətdə Şamil müəllim ətraf mühitin mühafizəsi, yerin təki, energetika, su və meşə sektor, şəhərsalma, tikinti və digər sahələrlə bağlı qanun layihələrinin hazırlanmasında, neft-qaz və mədən sənayesinin digər sahələri ilə bağlı sazişlərin, energetika və ekologiyaya dair beynəlxalq konvensiyaların Parlamentin müzakirəsinə çıxarılmasına iştirak etmişdir.

O, əməkdaşı olduğu təşkilatlarda rəhbərliyin, həmkarlarının, kollektivin dərin hörmətini qazanmış, insanlara qayğıkeşliy ilə seçilmiştir. Bu gün də çalışdığı ali qanunverici orqanda deputatların, iş yoldaşlarının ona olan böyük hörmətin və diqqətin şahidi oluram.

Azərbaycanın Avropaya, dünya birliyinə integrasiyası, Parlamentin beynəlxalq təşkilatlarla, regional qurumlarla six əməkdaşlıq etməyi, milli qanunvericiliyimizin beynəlxalq hüquqa uyğunlaşdırılmasını, ölkəmizin yeni konvensiyalarla qoşulmasını zəruri edir. Bu məsələlərin həyata keçirilməsində Şamil müəllimin fealiyyəti, öz təcrübəsinə əsirgəməməsi, müvafiq qurumlara yaxınlaşdırma, köməklik göstərməsi danılmalıdır.

Şamil müəllim dövlətçilik və idarəcilik bacarığına, parlament təcrübəsinə malik mütəxəssis kimi işgüzarlığı, iqtisadiyyat, ətraf mühit, təbii sərvətlərə dair məlumatlılığı ilə fərqlənən əməkdaşdır. Onun fəaliyyəti Azərbaycan dövləti tərəfində yüksək qiymətləndirilir. O, "Əmək rəşadətinə görə" və "Dövlət qulluğunda fərqlənməyə görə" medalları ilə təltif edilmişdir.

Şamil müəllim bir neçə beynəlxalq təşkilatın ekologiya və energetika məsələləri üzrə eksperti, Beynəlxalq Ekoenergetika Akademiyasının fəxri professorudur. O, müxtəlif illərdə 40-dan artıq xarici ölkədə keçirilən tədbirlərdə, xüsusi ilə ətraf mühit, iqlim dəyişmələri, energetika, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyatın digər sahələri ilə bağlı konfranslarda, simpozium və seminarlarda ölkəni təmsil edərək məruzələrlə çıxış etmişdir. 2003-cü ildən Azərbaycan İnşaat Assosiasiyası İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəridir.

Şamil Hüseynov şərəfle yaşadığı ömrünün bu gün müdrik dövründədir. Öz vəzifəsini bundan sonra da dövlətə, dövlətçiliyə xidmətdə görən dostum onunla çalışan gənc kadrlara yüksək seviyyəli dövlət qulluqçusu olmaqda lazımi köməklik göstərir.

Şamil müəllim gözəl ailə başçısıdır, övladları həkim, nəvələri tələbədir. Bu gün o, öz nəvələrini də Vətənə, xalqa, dövlətə sədaqət ruhunda tərbiyə edir.

Əziz dostumu ömrünün 70 illiyinə münasibəti ilə təbrik edir, ona cansağlığı, xidməti fəaliyyətində və şəxsi həyatında uğurlar arzulayıram.

Dostları adından,
Aqil Abbas,
millət vəkili

DİN-də kollegiya icası

Aprelin 22-də Daxili İşlər Nazirliyində video-konfrans formatında mülkiyyət əleyhinə cinayətlər, narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə, cinayət işlərinin istintaqı və təhqiqat sahəsində fəaliyyətin nəticələrinə və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş kollegiya icası keçirilib.

Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat Xidmətindən Adalet.az-a bildiriblər, icası giriş sözü ilə açan nazir, general-polkovnik Vilayət Eyvazov kriminogen duruma təsiri, insan hüquq və azadlıqla-

rının etibarlı müdafiəsi baxımından bu istiqamətlərdə ətraflı müzakirələrin aparılması və qarşıda duran vəzifələrin müəyyən edilməsinin zəruriliyini diqqətə çatdırıb.

Gündəlikdəki məsələlərlə bağlı Baş Cinayət Axtarıcı idarəsinin rəisi polis general-mayoru Arzu Daşdəmirov, Baş Narkotiklər Mübarizə idarəsinin rəisi polis polkovniki İslam Hümbətov və Baş İstintaq və Təhqiqat idarəsinin rəisi polis general-mayoru Emil Usubov məruzə edərək həyata keçirilən tədbirlərdən, əldə edilmiş nəticələrdən danışıblar.

Məruzə ətrafindakı çıxışlarda aidiyəti ərazi orqanlarının rəisləri görülmüş işlər və mövcud çatışmazlıqların aradan qaldırılması üzrə həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat veriblər.

Kollegiya icasına yekun vuran general-polkovnik V. Eyvazov cari ilin birinci rübündə asayışın və ictimai təhlükəsizliyin təminini ilə bağlı qarşıya qoyulmuş vəzifələrin bütövlükdə layiqincə yerinə yetirildiyini, cinayətkarlılığı qarşı mübarizədə, insan hüquq və azadlıqlarının qorunması sahəsində əldə olunmuş müsbət nəticələrin həsabat dövründə də qorunub saxlanıldığı və inkişaf etdirildiyini diqqətə çatdırıb. Həmçinin xidməti fəaliyyətdə səmərəliliyin artırılması, xüsusən vətəndaşların narkotiklərin ziyanlı nəticələrindən qorunması, həmin vasitələrin tranzit daşınmasının qarşısının alınması, bu işin sərhəd-yarı bölgələrdə daha da gücləndirilməsi üzrə tapşırıq və tövsiyələrini verib.

Eyni zamanda, vətəndaş məmənunluğunun təmin edilməsinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin qarşıya qoyduğu əsas vəzifələrdə olduğunu xatırladan nazir bütün müraciətlərə həssaslıqla yanaşılmasının, cinayətlər nəticəsində vurulmuş maddi ziyanın ödətildilməsinin, hər bir şəxsin hüquq və azadlığının, qanuni mənafeyinin etibarlı müdafiəsinin, bütövlükdə polisin səlahiyyətinə aid vəzifələrin peşəkarlıqla yerinə yetirilməsinin vacibliyini nəzərə çatdırıb.

General-polkovnik Vilayət Eyvazov əmin olduğunu bildirib ki, daxili işlər orqanlarının şəxsi heyəti bundan sonra da qanunvericiliklə müəyyən edilmiş funksiyaları layiqincə həyata keçirəcək, ölkədə sabitliyin, əmin-amanlığın davamlılığının təmin edilməsi üçün qüvvə və bacarığını esirgəməyəcəkdir.

Faiq QISMETOĞLU
faiqqismetoglu@box.az

DƏMİR YUMRUQ

Bu dəmir yumruğu Azərbaycan prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev ermənilərə çox güclü göstərdi. Həm Prezident, həm də Azərbaycan Ordusu bir dəmir yumuruqla 44 günlük mücadilədə və ikinci Qarabağ Savaşında işgal altında olan torpaqlarımızı azad elədi. Bütün bunlar göstərdi ki, doğurdan da Azərbaycan dövləti çox qüdrətli bir dövlətdi, çox güclü bir dövlətdi, dünya siyasetinə təsir eləməyi bacaran bir dövlətdi. Indi biz Azərbaycan xalqı bu dəmir yumuruğun gücünü düşmənə qarşı gördük.

Bu günler isə artıq bu dəmir yumuruq xalqın qanını sovuran, onun sonuncu qəpiyini alıb mənimsəyən, nə kasıba, nə imkansıza, nə əlilə fikir verməyən, hətta bəzi hallarda bütün sərhədləri keçən, qanundan və Allahdan qorxmayan korrupsiyaya qurşanmış vəzifəli şəxslərin başına vurulur. Bu dəmir yumuruq göstərir ki, doğurdan da Azərbaycanın daxilində müəyyən qruplar var ki, heç vaxt bu ölkənin güclü, demokratik və ədalətli bir cəmiyyət olmasına şərait yaradılmasın. Amma nə yaxşı cənab prezidentin rəhbərliyi ilə bu gün ölkədə korrupsiyaya qurşanmış yüksək vəzifəli şəxslərin cinayət məsuliyyətinə cəlb olunması prosesi yenidən başlanıb. Çünkü bir çox məmurlar, icra orqanları, bələdiyyələr, səhiyyə işçilərinin əməkdaşları, digər yüksək vəzifə tutan şəxslər xalqa qarşı sanki bir səlif yürüşü eləmək istəyirlər, xalqın belini qırmaq istəyirlər.

Son günlərdə koronavirus xəstələrini müalicə edən "Yeni Klinika"nın və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin modul tipli hərbi hospitalının baş həkimlərinin həbsi bir daha göstərir ki, vəzifəsindən və kimliyindən asılı olmayaraq, o şəxslər korrupsiyaya qurşanırsa, cinayət məsuliyyətində yaxasını qurtara bilməyəcək. Bu həm də digər vəzifəli şəxslərə, nazirliklərə, icra başçılarına, icra strukturlarına, bələdiyyələrə, səhiyyə, təhsil işçilərinə, səhəbət vəzifəli şəxslərdən gedir, hamısına bir mesajdır ki, özlərini yığışdırınlar, xalqın ağır vəziyyətində, iqtisadi durumunun mürəkkəb bir vəziyyətində mühəribədən çıxmış ölkənin çətin anında yenə onlar öz şəxsi mənafələrini qabardır, xəstə adamlardan belə pul alırlar. Bu barədə biz yazmışdı ki, doğurdan da ayri-ayrı ixtisaslaşmış koronavirus xəstəxanalarında insanlardan rüşvət alırlar. Amma bizim əlimizdə fakt yox idi, camaat bunu deyirdi ki, 500 manat verməsən, sənə yaxın durmurlar. Nəinki 500 manat, 3000 manat, 3500 manat alıqlarına görə, həmin şəxslər cinayət məsuliyyətinə cəlb olunublar. Yəni bu onu bir daha göstərir ki, hər bir şəxs, hər bir vəzifəli adam özünü yığışdırımlı, xalqın bu durumundan sui-istifade etməməlididi. Tay bəsdi onlar öz şəxsi maraqları üçün istifadə etdikləri. Bir az da xalqa xidmət etsinlər, bir az da gözlərini açıb xalqı görüsünlər, kasib, fağır insanları görüsünlər. Adam var evine bazarlıq eləyə bilmir, adam var dərman ala bilmir. Ət ala bilməyən, dərman ala bilməyən, bazarlıq eləyə bilməyən adamların pulunu əlindən alan bu korrupsiyaya qurşanmış şəxslər bu gün de ölkədə çoxdu. Birini tutursan o biri netice çıxarmır. Deyirdik ki, bir icra başçısını çıxardılar, o biri netice çıxaracaq. Amma yenə icra başçıları öz işlərində, yenə də müəyyən nazirliklərin əməkdaşları öz işlərində. Amma bilmirlər ki, bunların əvvəli axırı var, nə vaxtsa gəlib xalq qarşısında cavab verəcəyik. Bir daha bu milləti, bu xalqı korruptionerlərin əlindən xilas eləmək lazımdı. Və bu işdə cənab prezidentə Azərbaycan xalqı arxa durmalıdır ki, mühəribədə qalib gəldiyimiz kimi, sinfi düşmənlərə, xalqın pulunu əlindən alan korruptionerlərə qarşı mübarizədə də qələbə çalaq. Allah bu xalqı, bu milləti, bu dövləti qorusun!

Mustafa Həsənov,
Vətən mühəribəsinin iştirakçısı

Jurnalist Əntiqə Rəşidin gözlərindəki yurd həsrəti...

Bərdədə doğulub böyümüşəm, həmişə rayonumuza olan məcburi köçkünlər yaşadıqları torpaqlar dan ağız dolusu danışanda mənə heçnə çatmadı, mühəribə döndəməndə Ağdam istiqamətində oldum. Mühəribə bitdikdən sonra Əntiqə Rəşid

Bizim yanımıza geldi və qarşı tərəfdə bizim postun qarşısında olan öz evlərini görmək istədiyini dedi. İcazə yox idi. Əntiqə xanım çox israr etdi, hər kəlməsində isə gözəleri dolurdu. Adam illərdi həsrətində ol-

*K o m a n d i r
icazə vermişdi,
dar səngərə yolu
muz düşəndə Əntiqə xanım öz doğma kəndinə tərəf
addim atdıqca onun necə həyəcanlandığını ürək dö-
yüntülərini eşitmək olurdu və nəhayət çatdıq düşmən
postu ilə qarşı qarşıya olan postumuza...Qarşımızda
Kİ ərazi neytral, minalıdır, təmizlənməyib. Adam hiss
edirsən ki, qaçıb ora getmək daşı divarı öpmək istə-
yir. Biz vəziyyəti izah etdik ki, ərazi minalıdır bir hal
baş verərsə, biz məsuliyyət daşıyıraq. Bizi çox gözəl
başa düşdü və qarşı tərəfdə üçub dağılan evləri gös-
terirdi: "O ev filankəsin evidir, bu ev filankəsindir,
darvazasını da dağıdiblar, divarları nə günə salıblar".
belə belə danışdıqca gözəleri dolurdu, öz evimizi görə
bilmirəm deyəsən ağacların arxasındadır, ya da, ucu-
rub məhv ediblər. Gözərində ki, yaş dayanmırı... və
xeyli müddətdən sonra qayıtdıqda Əntiqə xanım bizi
həmin ucub dağılan yerlərə olan xatirələrini bülü-
şürdü. Gözərini yaşı yanağına süzüle - süzüle, am-
ma həvəslə danişirdi, üzündə təbəssüm yaranırdı və
o xatirələr viran olduğu üçün o təbəssüm üzündə do-
nub qalırdı...*

*Mən o zaman anladım ki, vətən, torpaq, yurd həsrəti nədir. Yarımçıq qalan arzular, yarım qalan xəyal-
lar nədir o zaman anladım...*

Bütün bu yaşananlar bir ömür yadımdan çıxmaz...
Tezliklə Ağdama qayıtmak ümidi ilə Əntiqə xanım.

Mühəribə gündəliyi

Azad edilmiş löhmə

Emin PİRİ

İlk günlərimizdir. Bir az təcrübəsizlik, bir az da mühəribə şəraitinə, çətinliyinə hələ tam öyrəşməmişik. Füzuli-Cəbrayıl istiqamətində Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin zabitləri bizi müşayiət edərək mövqelərə yerləşdirib.

Qısa müddətli mühəribədə düşmənin geri çəkilməsi, daha doğrusu, geri çəkilməyə məcbur edildiyindən bəzi yerlərdə düşmən mövqelərinə inyə ucu kimi daxil olmuş olursan.

Buna görə bəzən sağın da, solun da, öünün də düşmən mövqeləri olur. Mövqemizin arxası isə top və minaatan mərmiləri ilə atışa tutulur. Klassik anlamda tam mühəsirə deməsək də, vəziyyət mühəsirəni xaturadır.

Cünki belə durumda təminat arxadan sənə gəlib çata bilmir. Bu vəziyyət iki-üç gün davam etdi...

Saatlarla yol qət etdikdən sonra mövqeyə çatanda suyumuş bitib. Demək olar ki, heç kimdə bir qurtum su yoxdu. Əslində, hava yolu ilə hesablaşsaq bir neçə km yol edər.

Amma təhlükəsizlik baxımdan, itki olmasın deyə, dolama yollardan, cığurlardan, təpə döşlərindən istifadə etmişik.

...Sağ cinahi mənim tağımım qoruyur. Mövqelərinin sağı və solu, qabağı düşmən artilleriyası ilə vurulur. Arabır top atışları olsa da əsasən yenə minaatanlardan. Və mövqemizin arxası da...

Səngərin dərinlik ölçüsü çox az olduğundan məcburi uzanmışaq. Uzun yoldan sonra susuzluq və qazib dərinləşdirməyə halımız yoxdu. Üstəgəl, gecə yuxusuzluğunu, gecənin soyuğunu, günorta günəşinin başımıza döyməsi halsizliğimizi daha da artırır.

Rabitə ilə əlaqəyə çıxırıq. Bu gecə təminatın gələcəyini bildirirlər. Təminat gətirən MTT rəisimiz Cəfərov şəhid olur, Əsgərim Hüseynov Rövşən və digər zabitsə yaralanıb. Demək, təminat, su arzumuz, elə suya düşməli oldu.

Səhəri əsgərlər "suxoy payokda" olan nəm salfatkalari dodaqları arasında somurur ki, bəlkə susuzluğun yata. Amma bu nə vaxta kimi çəkə bilər? Mütləq çarə tapmaq lazımdır. Önümüzdə düşmən nəzarətində olan, daha doğrusu, birbaşa vizual nəzarət etdikləri kənd var. Son çarə kimi bir neçə əsgər və zabit su əldə etmək ümidiələr ora doğru irəliləyir. Bunu sezon düşmən ordusu dərhal minaatanları işə salır. Məcburi olaraq bu addimimizdən vaz keçməli oluruz.

Nədənsə, bütün olanlardan sonra Kərbəla müsibəti yadına tez-tez düşür. Ətrafında düşmən və susuzluq... Yezidin və Hüseynin ordusu...

Əsgərim Cabbarovla səngərdən çıxaraq cəld təpənin arxasına keçirik. Cəld dedikdə, təpənin arxası bizdən təxminən 500 metr geridədir. Su axtarışına çıxırıq, bəlkə bulaq və s. tapaq. Nə minalanmış yerləri bilirəm.

...Arada ətrafımızda düşən minaatan mərmilərindən ya vaxtında yerə yatmaqla, ya da bəxtimizin gətirməyi ilə yayına bilirik...

İki gün əvvəl yağış yağımışdı. Erməni meyitinin bir qədər aralığında düşmən silahı PK sinkinə azca yiğilmiş suyu görəndə gözümüzə işiq gəlir. Amma bu kimə bəs edər ki?!

Bir qədər irəlilədə ermənilərin saxladığı inəkləri görürük. Yolda yağış suyundan yiğilmiş su var. Su devidə, löhma.

İnəklər löhmadən su içir. İndi bu löhma fəth ediləmli birinci məqsəddir.

Təbiətin növlər arasındakı yaşamaq uğrunda mübarizəsi. İnəklərlə biz...

Onları qovub uzanıb löhmadən su içirəm. Bir növ bura daha bizim löhəməmizdi. Azad edilmiş löhəməmiz.

Ağzım, boğazım palçıq olsa da, susuzluğu azca yatarmışa bəs edir. Amerika filmlərindəki ağzı qaralmış zombılər oxşayıram desəm, yanılmaram.

Aralıda mənə nifrətlə baxan inəklər...

İndi bu mühəribənin ən böyük acısını onlar yaşayır...

400 litrdən çox qan verən Ginnes rekordcusu

"Qızıl əlli adam" ləqəbli Ceyms Harrison 1936-ci ildə doğulub. 13 yaşındada ikən Ceymsin döş qəfəsindən əməliyyat olundu. Onu xilas etmək üçün 13 litr donor qanı lazım gəlmişdi.

Qan verənlər könüllülər idi. Sağalıqlıdan sonra Ceyms söz verir ki: " İnsanların mənə edilən bu yaxşılığı əvəzsiz qalmayacaq, 18 yaşdan sonra mən də könüllü donor olacaq."

18 yaşın tamamında Ceyms Qırımızı Xaçın qan vermə məntəqəsində gəlib ilk dəfə qan verdi. Araşdırma zamanı Ceyms qanında dünyada analoqu olmayan bir xüsusiyyət möəyyən olundu. Onun qanında immunoqlobinin elə bir versiyası vardi ki, bunun sayəsində hamilə qadınlarda baş verən rezus konfliktini aradan qaldırmaq mümkündür. Əks halda döldün ölmə, ölü doğulma, habelə hamilə qadının ölüm ehtimalı yüksəkdir. Ceymsin qanında olan immunoqlobin həmçinin anemiyalı uşaqları ölümən xilas edən təbii anti-cisim idi.

1956-ci ildən 2011-ci ilədək Ceyms 1000 dəfə qan vermişdir (təqribən 400 litr, Ginnes rekordudur). Onun qanının köməyi ilə 2 milyon 400 min insanın (uşaq və hamlə qadın) həyatı xilas edilib. Ceymsin qanında olan unikal immunoqlobinin öyrənilməsi həmçinin kömək oldu ki, hazırda müalicə məqsədilə effektiv istifadə olunan süni anti-cisimlər yaradıldı.

Eminquey

Vagif Aslan
AYB Şəki bölməsinin sədri

Miladi tarixlə 1918-ci ilin mart ayının sonları idi...

Bakıdan pis-pis xəbərlər gəldi. Digər yerli sahibkarlar kimi Nuxalı sahibkarlar da, həyəcan və səksək içərisində yaşayırlar. 2 noyabr 1917-ci ildən Fahlə-kondlı və əsgər deputatları Soveti adı ilə ortaya atılan bolşevik Bakı Sovetinin hansı məzhabə qulluq etməsi nəinki mülk və kapital sahiblərinə, hətta fəhlələrin və kondilərin, hətta, əsgərlərin özlərinə belə o qədər də aydın deyildi. Hələ ki, kondiliyə çatan bir şey olmasa da, fəhləyə xeyli güzəştər edilmişdi. Bu da rus və erməni fəhlələrin çoxluğuna görə olmuşdu. İş saatı bəzi yerlərdə səkkiz saatə endirilmiş, söz və mətbuat azadlığına qol qoyulmuşdu.

Çar hökumətinin

1840-ci il 10 aprel tarixli islahatına əsasən 1841-ci il yanvarın 1-dən adı dəyişdirilib Kaspi vilayətinin tərkibində Nuxa qəzası kimi sonadəşdirilən Şəki artıq yetmiş yeddi il idı ki, rəsmi sənədlərdə Nuxa adı ilə təmsil olunurdu. Kökü bu torpaqda olanlar isə bir qayda olaraq ona həm Nuxa, həm də Şəki deyir, Nuxa deyəndə Şəki, Şəki deyəndə Nuxa başa düşürdülər. Əlbəttə ki, gəmələr bunu eyni bir şəhərin bir-birinə bitişik iki məhəhəlləsinin adı kimi başa düşməkdə çətinlik çəkiridirlər. Axi, bu - tarix id. Şəhər gah bu, gah da o məhəllənin adı ilə təmsil olunurdu.

Ruslar Azərbaycanı işgal edəndən sonra inzibati-ərazi bölgüsündə komendant, quberniya kimi idarə etmə dəyişiklikləri ilə bərabər yer-yurd və şəhər adlarında da yeniliklər etməklə xalqı çəşdirib özlərinə yaxınlaşdırmaq istəmişdilər.

1804-cü ildən Gəncənin adını dəyişdirib Yelizavetpol qoysmuşdular. Camaat isə ona Gəncə demək də davam edirdi. Bəməzə adamlar da Yelizavetpol əvəzinə "Yelizavetbol" deyirdilər. Bir sözlə, Yelizavetlər bolluğunda hökumətin kağızında yazılınlar camaatin ağızında lətifəyə çevrilərdi. 1817-ci ildən almanların Qafqazda məskunlaşmasına əlavə həzərət imperator I Aleksandrın razılıq verəsi 22 avqust 1819-cu ildə Azərbaycanda ilk alman koloniyası Helenendorfun (indiki Göygöl rayonunun - V. As.) əsasının qoyulması ilə nəticələnmişdi.

1827-ci ildə tarixi Qarabulaq kəndinin (indiki Füzuli rayonunun - V. As.), 1867-ci ildə isə bütövlükdə Cəbrayıllı qəzasının I Rus-İran müharibəsinin iştirakçı-

Ermənilər bizi qətl etdilər: suyumuza qurudub, kökümüzü kazımaq istədilər

("Hər şey zaman içində: Akad. Məcid Rəsulov" kitabından bir hissə)

si polkovnik Pavel Mixayloviç Karyaginin (1752-1807) şərəfinə Garyagin qəzası adlandırılmasının, Şamaxı qəzasının Nağaraxana kəndi və İsmayıllı kendi ərazilərinə, o cümlədən Bilesuvara (səvet dənimində -1938-1991-ci illərdə Puşkin rayonu adlandırılmışdır-V. As.), Gədəbəyə rusların və digər etniklərin köçürülməsi, nəticədə Azərbaycanda Novosaratovka, İvanovka, Slavyanka adlı yerlərin çoxalmasına səbəb olmuşdu.

Əlbəttə ki, bu da Azərbaycan tarixi üçün yeni bir şey deyildi. Abşeronun Ramana, Ağdaşdakı Ərəblər, Ərəb Bəsər, Ərəb ocağı və sair kəndlər belə kənardan gələn etniklər hesabına yaranmadı. Təkcə Azərbaycanda deyil, tarixlər boyunca dünyanın her yerində belə olmuşdu və indidə belə olmaqdə davam edirdi. Çaylar göllərə və dənizlərə, dənizlər okeanlara qarışır axındı ki, mi xalqlar da hansısa bir zaman keşimində bir-biri ilə qarşılaşır, çarparlaşır və axına qoşulub axıralar...

Miladi tarixlə 1918-ci ilin mart ayının sonları idi...

Bakıdan, Qubadan, Şamaxidən, Goyçaydan, Yelizavetpol dan və başqa yerlərdən gələn tükürpədici xəbərlər Nuxanı da silələyirdi. Haçansa Suriyadan, Livandan və Fələstindən qaçıb Türkiyə və İranə sıgnan ermənilərin "yərsiz, goldi, yerli, qac" siyaseti yeridən Rusyanın təkidi ilə Azərbaycanda məskunlaşdırılması yerlərin başına bəla olmuşdu. Rus bolşevikləri, erməni daşnakları və gürçü məşvəkləri hər yerdə at oynadırdılar.

Azərbaycanın yerli xalqı türklər

olduğundan və ermənilər yer üzərindəki bütün türkləri, o cümlədən hər hansı bir qövmdən olan müsəlmanları özlərinə düşmən hesab etdiklərindən kimə rast gəlsələr, belə bir sual verirdilər: "Hayes, türkəs?" Son günlərin xəbərlərinə görə, "Türkəs" deyənləri də, deyə bilməyib susanları da qötü edirdilər. Əli yalın müsəlman-türk isə ot kimi biçilir, ağac kimi qırılır, odun kimi doğranırırdı.

Nuxada da adamlar narahat idilər. Ağ camaat da, qara camaat da erməni amansızlığından ehtiyatlanmağa başlamışdı. Axi, ortada bizim bilmədiyimiz işlər vardi. Xoy hakimi, adına Cəfərqli xan Dünbülli deyilən bir nəxələf rus çarına şəxsi müraciəti əsasında 10 dekabr 1806-ci ildə öz kəndliləri ilə birlikdə rus tebəoliyini qəbul etmişdi. Çünkü onun kəndliləri arasında Yaxın Şərqdən qaçıb gələn çoxsaylı erməni ailələri vardi. Bundan çox-çox

gabaqca ermənilərin Şimalı Azərbaycana köçürülməsində təşkilatçılıq və caniananlıq göstərən Cəfərqli xan Dünbülli erməni havadarlarının hesabına çarın fərmani ilə Şəkiyə xan təyin edildi və general-leytenant rütbəsinə layiq görüldü. Şəkinin xan nəslindən gələn Səlim xan isə dərgin salındı.

Şəki camaati

bundan sonra, bir qayda olaraq, Cəfərqli xanın xan nəcəbatına şübhə ilə yanaşdı. Vaxtı ilə Şah I Təhmasibə qoşulub Şəkiyə hücum çəkən Levonda "Ləvənd" deyən Şəkililər yaramaz saydıqları hər bir kişini və qadını "Ləvənd" adlandırdılar. Cəfərqli xan Dünbülinin üzünü görən Şəkililər isə həm "Cəfərqulu", həm də "xan" sözlərindən yan keçərək "Dünbülli" sözünü "dübül" və ya "dünbüll" şəklində işlətməyə başladılar.

"Ləvənd" sözü nəticə etibarilə "əxlaqsız" anlamına gəldiyi kimi, "dübül" və ya "dünbüll" sözü də "quyruğu kəsik" anlamına gəldi. Şəkililər Cəfərqli xan Dünbülini "quyruğu rus çarı tərefindən kəsilmiş köpək" yerinə qoysalar. O tekce Şəkililəri deyil, onu rus tabeçiliyindən çıxmaga çağırandağı tayfaları da it kimi tuturdur. Cəfərqli xan Dünbülinin Şəkiyə özü ilə götirdiyi 1000 ailədən 556-sı erməni ailəsi idi. Onlardan 53-ü Ağpilləkənkənddə, 134-ü Göybulaqda, 100-ü Dünbülinin şərəfinə adlandırılan Cəfərabadda, 156-sı Daşbulaqda, 31-Aydınbulaqda, 12-si Xanabadda, 40-i Qayabaşında, irsi olaraq Cəfərqli xan Dünbüllilərə xidmətkar olan erməni ailələri isə şəhərin mərkəzində yerləşdirilmişdi. Yerli əhalisi orası "Ermenikənd" adlandırıldı.

Çox təssüflər olsun ki, Saka yurduna da "dübüllərin" və "dünbüllərin" əli ilə erməni toxumu səpilmüşdi. Elə buna görə Saka yurdunun saxaltı kişişlərindən ehtiyat edən Xoylular 22 avqust 1814-cü ildə qızdırma xəstəliyindən vəfat edən Cəfərqli xanın da, 24 iyul 1819-cu ildə anasının qızılıq familiyası ilə Madatov kimi tanınan 1817-ci ildə Əlahəzərət İmperatorun fərmani ilə Zaqafqaziyada üç müsəlman xanlığının - Qarabağ, Şəki və Şirvan xanlığının həkimi və hərbi dairə rəisi təyin edilən erməni general-major və ya general-leytenant Valeriyan Qriqoryeviç və ya da Madatyan Rostom Qorqiyeviç və yaxud Mexrabəns Rostom Qorqiyeviç yaxud da Valeriyan (Rustum) Madatov Qorqiyeviç və yaxud da ki, Qriqoryan Rostom Qorqiyeviç tərəfindən zəhərlənib öldürülən sonuncu Şəki xanı İsmayıllı xanın da nəşini Xoya aparmışdır.

İsmayıllı xanın ölümündən sonra xan ailəsini və yaxınlarını Yelizavetpolə və İranə köçürməyi qərara aldılar. Şəhərdəki 50 erməni ailəsi isə Şəkidə saxlandı. Beləliklə, Şəkidəki ermənikəndə yerində qaldı. 1807-ci ildən 1918-ci ildək keçən 111 il ərzində Nuxaya köçürülen ermənilər dəlaq otları kimi çoxaldılar. 2 noyabr 1917-ci ildə bolşevik Bakı Sovetinin yaradılması ermənilərin və rusların dəha da qol-qadın aqmasına səbəb oldu.

Rus çarı olmasın, rus bolşeviki olsun?! Erməni və ruslar üçün nə fərqi vardi? Dövlət ki xəçlilərin dövləti idi! Azərbaycan türkü müdafiə olunmurdu...

Bakıda və Şamaxıda türk-müsləman əhalini, böyük-kicik dəmədən, bir ucdan qırırdılar. Çar hakimiyyət orqanları isə Şamaxıdan çıxanda silah anbarını gizlincə Şamaxıda ermənilərə və ruslara vermişdilər.

Bolşevik Bakı Sovetinin sədri Stepan Qriqoryeviç Şaumyan, hərbi-dəniz işləri üzrə xalq komissarı Qriqori Nikolayeviç Korqanov dinc və əliyalın türk-müsləman əhalini sonuncu nəfərinə qədər yer üzündən silmək üçün Şamaxıya artilleriya və pulemyotlarla təzhih edilmiş üç min nəfərdən ibarət hərbi dəstələr gərəmişdilər.

Ermənilərin və rusların

başında Şaumyanın yaxın silahdaşları olan Stepan Lalayev (Lalayan) və Tatevos Əmiryan (Əmiryan) dururdular. Son demə, Şamaxı soyqırımından bir gün əvvəl erməni yepiskopu Baqrat və malakan keşisi Karabanov əllerindən xac və "İncil" müsəlman-türklərə qardaşcasına yaşayacaqlarına and içiblərmiş. Yelizavetpol qubərnasiyası tərəfdən silahlı azərbaycanlıların gəldirməyəcəkləri yerə çatmamışdan qötü etmişdilər. Nümayəndə heyətindən təkcə Məhəmməd bəy Fərzəlibəyov və mühafizlərdən təkcə Məşədi Cabbar Dadanov sağ qalmışdılardı. Bir tərəfdən də Osmanlı-türk ordusunun Gəncə tərəfdən Bakıya doğru irəliləməsi Nuxada ermənilərin digər yerlərdə olduğunu kimi əl-qol aqmasına imkan verməmişdi. İş elə götirmişdi ki, Müsavat hökuməti gedib Bakıya çıxmamışdan Yelizavetpol'dan Bakıya doğru hərəkət edən Osmanlı-türk ordusunun bir hissəsi Nuru Paşanın rəhbərliyi ilə gəlib Nuxaya çıxmışdı. Bu da yerli əhalinin kökündən qazınmasının qarşısını almışdı.

Yeni yaradılan Müsavat Hökuməti də öz növbəsində xilaskar Osmanlı-türk ordusunun köməyi ilə erməni qanıçonlularının qarşısını, axır ki, ala bildi. Amma ki, ermənilər Azərbaycan türklərinin çox böyük bir hissəsini məhv etmişdilər. Qarabağda isə vəziyyət daha da ağır olmaqdə davam edirdi. Müsavat hökuməti ordu yaratmaq, erməni-rus vandalizmindən xalqı qorumaq zorunda qalmışdı. 1918-ci ildən rus general-majoru qulağıkəsik Andranikin canfəşanlığı şəraitində Qarabağda Azərbaycan türkləri məhv edilirdilər... Buna görə də uyezd naçalniki Əyyub bəy Rəfibəyovun dediyi kimi Nuxadan böyük bir silahlı dəstə Qarabağ müsəlman-türklərin köməyinə gəndərilmışdı...

Əbülfət MƏDƏTOĞLU
madatoglu@mail.ru

NA VAXTDI Kİ, YAZMIRAM...

Dost gedib özümə gələ bilmirəm

Gəlib dayanmışam bilgisayarın önündə. İçimdə bir az tərəddüd, bir az da da xof var. Əslində bunlar ikisi də məni son bir ayda heç tərk etmirdilər. Məşhur filmlərimizdə deyildiyi kimi, "qarabaqara düşübər ardımcı". Nəfəs almağa imkan verməyiblər. Öz-ösümə düşünmüşəm ki, görəsən bunun səbəbi nədi? Niye yaxam qalıbdı xofla tərəddüdün əlində. Nəhayət ki, anladım bunu və anlayandan sonra özümü toparyab yaxınlaşdım bilgisayara. Təbii ki, bilgisayar yazarımız Gülər xanım da bu məqamda dəstək oldu mənə. Elə-bələ guya ortalığa deyirmiş kimi söylədi ki, "müəllim, çoxdandı köşə yazmır-san". Bax, elə bu da oldu ipucu. Başladığ, mən söyləməyə, Gülər xanım isə yazmağa.

Bəli ömrümün elə çəgidi ki, solan hər çiçək, düşən hər yarpaq yaddasımı da titrədir, ürəyimi də. Əslində yaddaş titrəmir, diksinir. Ona görə ki, həmin o düşən yarpaqla, solan çiçəklə mənim bir güvəncim, bir ümidi, bir üz tutduğum ünvan bitir, tamamlanır, xatireyə, yuxuya, xəyalala çevrilir. Belə xatire, yuxu, xəyal olanlardan biri də həyatimdə özəl yeri olan və təkcə mənim üçün deyil, həm də xalqım üçün çox böyük aydınlarımızın hakk etdiyi mərtəbəni qazanmış Hətəm Quliyev. Son dərəcə sadə və səmimi, zarafatlı, diqqəticil, həm də əsl məclis adamı olan Hətəm müəllim heç nəyi gözündən qaçırmırı. Üzüme baxan kimi ürəyimi oxuyurdu. Əhvalımı dəyərləndirib, könlümü ovudurdu. Hər dəfə də "Ay Əbülfət, sən sevin ki, ayaq üstəsən. Sən sevin ki, etrafın var. Sən sevin ki, az-çox xətir-hörmət qazanmış...". Doğrusu, ilk məqamlarda Hətəm müəllimin mənim üçün sevinc mənbəyi tapmasına, sevinc ünvanı tapmasına o qədər də sevinmirdim. Düşünürdüm ki, mənə xoş olsun deyə söyləyirdi bu fikirləri. Lakin günlərin birində Elmlər Akademiyasındaki otagini getdim. Yeni kitabımı aparmışdım Hətəm müəllimə. Bu kitaba da ön sözü yaziçi, hamının sevimliyi Seyran Səxavət yazmışdı. Təqdim etdim kitabı. Aldı, vərəqlədi və üzümə baxa-baxa dedi. Haqqında bu ön söz yazılan, bu şeirləri yanan adam niye sevinməsin axı. Bax, onda mənə çatdı Hətəm müəllimin dediyi. Və illər sonra, daha dəqiq desəm, ötən il xalq yazuçısı Elçin Əfəndiyevin barəmdə yazdıqlarını

oxuyan Hətəm müəllim mənə zəng etdi. Hal-əhvaldan sonra soruşdu ki, sevinirsənmi? Mən də birbaşa cavab verdim, özü də lap çox sevinirəm, Hətəm müəllim. Telefonun o biri başındaki böyük alimim mənim ürek dulosu dediyim bu cava-ba elə ürek dulosu da güldü. Bildim ki, nə demək istəyir. Bunu bilməmək olmazdı...

Yaddaşmdakı xatirələrin bərini vərəqləyirəm. "Azərbaycan" nəşriyyatının pilləkənində dayanmışdım. Birdən Hətəm müəllimin maşını binanın önündə dayandı və məni çarıdı:

- Niye durmusan orda, ya-xın gəl görüm.

Yaxınlaşdım. Görüşdük. "Otur maşına" - dedi. Təbii ki, keçib əyləşdim. Hal-əhval tutub soruşdu ki, hara gedirsən. Mən də hesabat verirmiş kimi tam səmimi şəkildə bildirdim ki, 20 Yanvara gedəcəm, ordan da evə. Yaxşı. Elə mən də 20 yanvara gedirəm, aparım səni ora kimi.

Amma maşın üzü eks istiqamətə dayandığından hiss etdim ki, Hətəm müəllim hardasa başqa iş dalınca gedir. Odur ki, təşəkkür edib maşından düşmək istədim, qoymadı. Bir az sərt şəkildə "otur", - dedi, - Axi 20 Yanvara gedirəm" - söylədi. Söhbət edə-edə 20 yanvar istiqamətinə gedərkən telefonla hansısa xidmeti yiğdi, taksi sıfaris verdi. 20 Yanvardan Masazırə, yeni mənim yaşadığım ünvana. Təəccüb içindəydim. Gəlib çatdıq. Taksi bizi gözleyirdi. Düşəndə elini cibimə saldı. Taksinin puludu, özün verərsən - dedi...

Bu xatire yarpağını elə-bələ yazımı köçürmədim. Sadəcə, o böyük alimin nə qədər qayğı-keş, diqqəticil olduğunu kiçik bir detalla təqdim etmək istədim. Və Hətəm müəllimin hərdən mənə dediyi iradlarını, həyatla, yaşamla bağlı məsləhətlərini düşüne-düşüne onun təkcə mənə yox, her kəsə qarşı nə qədər böyük ürəkli, insanpərvər olduğunu xatırlamamaq zənnimcə, haqqı görməmek kimi bir şeydi. Amma neyəyim ki, bəzən hər şeyi yazmaq, hər şeyi oxucuya bölüşmək, lap elə ən doğma adamlınlı piçıldışmaq belə ya mümkün, ya münasib, ya məsləhət olmur. Mənəcə bu fikirləri hər kəs öz baxış bucağı altına qiymətləndirə bileyəkdi. Ruhun şad olsun, Hətəm müəllim!

İndi sözün bütün mənalardında kökləndiyim sim ancaq kədər notudu. Əlimi ona toxun-

duranda bir sizilti keçir içim-dən. Həmin o sizilti hardasa həm xatirədi, həm eks-sədadi, həm də mənim özümə bir dər-sdi. Əger söylədiyim hər üç məqamı şərh etsəm, onda nə dediyim, daha doğrusu, nə yazdım bəlli olacaq.

Mən də oxucuları o qayğı-dan qurtarmaq üçün elə içim-də indiki anima hakim olan hissələri sözə çevirməyə çalışıram. Və həmin sözər də xatire yarpaqları olur. Belə ki...

Onunla qiyabi tanış idim. Daha doğrusu, mətbuatdan. Sonra həyat elə gətirdi ki, o, çalışdığım redaksiyaya gəldi. Gəlişiyə bir hay-küy də gətirdi. Səsindəki ərkyanalıq, həm də bir az qaynarlıq adamı dərhal özüne çekirdi. Mən onun səsində iş otağından dəhlizə çıxdım. Və gördüm ki, həmin vaxtlar "Ədalət" in baş redaktoru olan yazıçı, millet vəkili Aqil Abbasla söhbət edib zarafatlaşır. Dərhal tanıldım. Aqil Abbas da məni görən kimi dedi ki, Ramiq Müəllim, yazılılarını ver Əbülfətə. Sanki bu sözü eşitməyi gözləyirdi Ramiq Müəllim. Üzünü mənə tərəf çevirib əlini uzatdı və "oxuyuram, təniyiram səni" - dedi. Hələ NZS-də də sizinkilərlə bizimkilər qonşudular, orda da sənin söhbətlərin gedir. Ramiq Müəllimin nəyə işarə etdiyini bildiyimden içən gələn bir təşkkürle:

- *Buyurun, keçin mənim otağıma - dedim.*

Və beleçə, başladı şəxsi tənisiğimiz Ramiq Muxtarla. Tez-tez telefonla danışırıq. "Azərbaycan" nəşriyyatına yolu düşəndə mütləq gəlirdi iş otağıma. Açıb tökürdü papkasını, seçirdi yazıların və sonra da deyirdi:

- *Bax, bunları mən seçdim. Bunların içərisindən də buyur, sən seç. Onda biləcəm ki, seçdiyin yazılar çap olunacaq.*

Bu, Ramiq Muxtarın özünə məxsus zarafatı idi mənimlə. O, hərdən-bir əl yazmalarını da verirdi mənə. Oxu, redakte elə, sonra ver kompüterə köçürsün. Hazır olanda gəlib baxacam. Təbii ki, mən də onun tapşırıqlarını canla-başla yerinə yetirirdim. Birinci şəxsiyyətine və qələminə görə, ikinci də bu adamda müsbət auraya görə. Çünkü hər gəlişlə o bir enerji, bir müsbət impuls gətirirdi mənə. Söhbətərimizin də mövzusu ədəbiyyat, jurnalistika və bir də xatirələr idi. Ramiq Müəllim rəhmətlilik anasından, onun pedaqoji fəaliyyətindən, Ulu Öndərimizdən, onunla olan görüşlərinən, xalq şairi Məmməd Araz-

dan, elecə də bugünkü dostlərindən, xüsusiilə Ramiz Məmmədzadədən danışır, onuna etdiyi ədəbi disskusiyalardan, yol-yoldaşlığından söhbət açırdı. Və hər dəfə də qəzetimizdə hörmətli Ramiz Məmmədzadənin çap olunmuş məqaləsinə, şeirlərinə öz münasibətini bildirirdi. Söhbətin sonunda da mütləq məni nəşriyyatın yeməkxanasına dəvət edirdi:

- *Dur, gedək görək aşağıda nə var yeməyə? Onsuz da nahar vaxtıdi...*

Bəli, namərdə fələk Ramiq Muxtarın da qapısını döydü. Onun da yazmaq, yaratmaq, deyib-gülmək, yaşamaq istəyinə nöqtə qoydu. Amma o nöqtə qoyulana qədər Ramiq Muxtar ədəbiyyatımız üçün, səhiyyəmiz üçün, sözümüz üçün nəyi bacardısa və özü də necə bacardısa, o cür də xidmet göstərdi.

Onunla bağlı acı xəbəri eşidəndə bir anlıq yadına aprel ayının əvvəllerində şair Ramiz Məmmədzadənin ona ithaf etdiyi şeir düşdü. Mən hələ o şeiri oxuyub çapa təqdim edəndə hardansa ağlımdan gəlib keçdi fələyin Ramiq Muxtarla tərəf yol gəldiyi. Görünür, Ramiq Müəllim də hiss edib, duyub həmin gəlişi. Ona görə də şair dostunun sağlığında ona şeirlə heykəl qoyub. Allah Ramiq Müəllimə rəhmet etsin! Ramiq Müəllimə də ömür verin! Bu gəlimli-gedimli dünyənin deyildiyi kimi, bir ucu da ölümlüdü...

... *Çoxdandı yazmirdim. Və bu yazdım yazı təkcə çoxdandı yazmadığımı xatirəlatmaq üçün yazılmadı. Sadəcə, mən çox yaxından tanıayıb çox ürkədən bağlandıq Hətəm müəllimin ruhuna, xatirini yüksək tutдум, hər zaman saygıyla qarşısına çıxdığım Ramiq Müəllimin ruhuna ehtiram olaraq bu acı xəbərlərin ilk təəssüratını bilgisayara diq-tə etdim. İstədim ki, özüm-özümə təsəlli verim, unudum onların yoxluğunu. Özümü inandırıım ki, "ÖLÜM" adlı qatıl onlara yaxınlaşmayıb, heç yaxınlaşa bilməyəcək də!*

Nə bilim, bu da mənim həm özümə, həm də onların ruhuna təsəlli qarışqı bir ehtiramı. Axı onlar təmtəraqsız, özləri kimi saf, ehtirama layiqdilər. Bunu saqlıqlarında qazanıblar. Deməli, elə mənim də qəlbimdə sağ olaraq qalacaqlar. Xalqımızın başı sağ olsun! Vətən sağ olsun!

Tarixdə yalnız bircə dəfə!

Mühəribə, fəlakət, epidemiyə və bu kimi bir çox hadisələrin şahidi olan bu dünyada bütün hadisələri saymağa başlasan, ay-lar, illər çəkər bəlkə də. Amma elə hadisələr var ki, tarixdə yalnız bircə dəfə baş verib.

Bu hadisələrdən biri Şimali Amerikada yerləşən Mississipi çayında meydana gəlib. Uzunluğuna görə dünyadan dördüncü çayı olan Mississipi 2012-ci ildə ABŞ-da tüyəyan edən İsaak qasırgası səbəbindən 24 saat ərzində əks istiqamətə axıb.

ABŞ-da baş verən dəha bir qəribə hadisə bu ölkənin dəniz sularında cəmi bir dəfə görünən nəhəng kalmar olub. Suyun 750 metr dərinliyində görüntüldənən bu canlıların Yaponiya sularında yaşıadığı bilinir.

1977-ci ildə "Böyük qulaq" (Big Ear) adlı radioteleskop kosmosdan 72 saniyelik çox güclü səs dalğası qeydə alıb. Aparılan hesablamalara görə, signall Oxtan ulduzu bölgəsində yerləşən dünyadan 120-220 işıq ili uzaklıqdakı "Chi Sagittarii" ulduzundan gəlib. Signall qeydə alan mütəxəssis onu "Wow" olaraq işarələyib. Lakin aparılan bütün tədqiqatlara baxmayaq, signall təkrar almaq mümkün olmayıb.

Ciçək xəstəliyi də cəmi bir dəfə görünən, on ölümçül və təmamilə yox edilən yeganə insan xəstəliyidir. Müalicəsi olmayan bu xəstəlik üçün hazırlanmış peyvənd onun yoxa çıxmasına səbəb olub ki, bu da o zamana qədər hazırlanmış on effektiv vaksin kimi tarixə düşüb.

Bələ təti-bərabəri olmayan hadisələrdən biri 1518-ci ildə Strasburqda yayılan "rəqs epidemiyası"dır. Epidemiyə bir qadın yalnız özünün eşitdiyi müsiqi sədaları altında dayanmadan rəqs etməsi ilə başlayıb. Sonrakı bir həftə ərzində xəstəlik dəha 34 nəfərdə tapılıb və bu rəqəm 400-dək yüksəlib. Bu insanların bəziləri infarkt, yorğunluq kimi müxtəlif səbəblərdən ölüblər. Elm adamları bu hadisəni təsdiq olmaq üçün psixoloji pozuntu kimi qiyamışdır.

1962-ci ildə Tanzaniyanın Kasasha şəhərində meydana gələn epidemiyalardan birini də diqqətinizə çatdırmaq istədim. Qızlar məktəbində bir zaraftat sonrası başlayan "gülüş epidemiyası"na burada təhsil alan 159 şagirddən 95-i yoxlub. Mülumtlarla əsasən, epidemiyaya məruz qalan şagirdlərin bəziləri bir neçə saat, bəziləri isə tam 16 gün güllüb. Epidemiyə müəllimlər arasında yayıldıqdan sonra - 1962-ci il martın 18-də məktəbin müvəqqəti bağlanmasına qərar verilib. Sonralar təxminən min nəfərin yoxluduğu epidemiyə 14 məktəbin bağlanmasına səbəb olub. Elm adamları bu hadisənin stresslə bağlı olduğunu bildiriblər.

Koronavirus da tarix yazmağa davam edir.

İzləyək, görək bəşər övladı bu virusun öhdəsindən necə gələcək?!

Eminquey

Vəzifənin dəyişdirmədiyi insan

Şərur rayonunun icra başçısı
Kamal Cəfərov.

Tələbəlik zamanı neçə sadə, səmimiydisi, indi de elədir. Tələbə vaxtı yataqxanada qalırıdı, öz gücünə təhsil alırdı. Naxçıvana gedəndə de yoluñ kənarında imcənlidə gördüm, Bakıya qayıdanda da.

Dizə kəndinə gedən məşhur "Daşarxın buruqları" adlı dolayı yollar var. Atam bir tərəfinə çınar ekmişdi, Kamal müellim de digər tərəfini yaşıllaşdıraraq şam ağacları ekdirib. Ən ucqar kəndlərdək yollar bərpa edilib.

Şərurda görülen ən gözəl və savab iş Şərur Şəhidlər xiyabanında uyuyan 1990-ci ildən 2020-ci ilədək şəhid olan hərbiçilərin məzarını da 44 günlük Vətən müharibəsində şəhid olan

hərbiçilərin məzarıyla bərabər yenidən bərpa etdirməsi, onların bir-birindən fərqlənməməsidir. Şəhidlər xiyabanında olanda zəng etdim ki, "ra-

yondayam, vaxtiniz varsa sizi də görəmək istəyirəm". Məqsəd rayonumuzdakı abadlıq işləri, yaşlılıqlar və görülən işlərlə görə təşəkkür etmək idi. De-di "nə zaman istəsən gel". Zəngdən 5 dəqiqə sonra getdim ki, məni gözləyir.

Bakıda bir icra başçısının qəbuluna düşmək üçün ya aksiya etməlisən, ya da aylarla gedib gözəlməlisən.

Mən kənddə olanda sel gelmişdi, yolumuzu dağıtmışdım. Heç bir saat çəkmədi ki, texnika gətirib yolu düzəldtilər. Ele bilirdim Bakıdakı kimi ayalarla yolumuz bağlı qalacaq.

Bütün icra başçıları bacarıqlı ol-sa, vicdanla çalışsa ölkədə bu qə-dər problem də olmazdı.

Elyar İslamoğlu

Yurd sevgisinin danışan ruhu...

Bir dəfə dedi, elə eləyərsən burda sənin sözündən çıxan olmaz, yaxşı emr eləyə bilmirsən. Kreslo-ya bir az da arxayı dırşaklınlı başladım başımı yelləməyə ki, mən uşaqla uşaq, böyükə böyük adamam, sadəyəm, səmimiyyəm, özümü müdirlər kimi apara bilmirəm axı. Başını oxuduğu kitabdan qaldırıb qayıtdı ki, düz deyirsən deməyinə, amma o de-diklərin saa yox, maa addi.

Düz deyirdi, müdirlə ola bilməyən o idi, mən yox. Balzak necə deyirdi? Müvəffəqiyyət qazanmaq isteyirsinzsə, hər şeydən əvvəl sadə və səmimi olma-yın.

Amma Cobanoğlu bu düstura heç vaxt əməl edə bilmədi. Çünkü uğuru yox, səmimiyyəti seçdi. Təkcə başında yox, elə ruhunda da uşaqlıq havasıyla dolaşan adamdı. O. Yurddan çıxanda kimi qızılınyük elədi özüne, kimisi pulun, kimisi malin, kimisi mülküñ, kimisi acharın, kimisi evin. Cobanoğlu isə ata evinin kitabxanasından götürdüyü Qətran Təbrizi "Divan"ın özüne yox eləyib çıxdı. Heç təsadüfi de-yil, kitabıñ yükü həmişə belə ciyinlərə düşüb... Elə ciyinlərə ki, qonşu qəzətin redaktoru Cobanoğlunu görən kimi irad tutur, deyir, ayə Cobanoğlu, biraz dik yeri, kişi qəmətin şux saxlayar. O redaktor bilmir ki, Cobanoğlu içindən əyilib, cöllünü şux saxla-sa da nəsə dəyişməz. Bir adamın ki tələbə təqaüdüylə aldığı kitablarını qoymağın 50 illik ömründə bir kunc tapılmasa, kitablarını çöldə yağış yuya gün quruda... Bir adamın ki təkcə özü yox, kitabları da qacqın düşə, köçküñ ola...

Cobanoğlu ixtisasca müəllimdir, amma ixtisası üzrə işləməyib. İllərlə müəllim işləyib də bir həyata çıraq yandırmayan, şam tutmayan, bir şagirdi, bir tələbəni belə qaranlıqdan aydınlığa çıxara bilməyən yüz, min müəllimdən artıq müəllimdi. Çünkü mən onun tələbəsiyəm. Yazımı oxuyan onu görüb, yazılımı oxuyan onun yazdığını düşünüb, yazılımı oxuyan qələm qələmə, ruh ruha bu qədər bənzəməz deyib, yazılımı oxuyan, "ustadına bərəkallah" deyəndə o, ustad olub, mənsə heç kim.

İşdə ona siyasetname deyirlər. Hər xəstələnəndə deyir, ölürem. Mən də deyirəm, bəs qırxinci? ... Yerim dəyişən kimi deyir, 39-un öyrətməyi-mə boxma, vallah qırxinci öyrədən deyiləm, ci-bimdə son patron kimi saxlamışam.

Bir dəfə yenə soruşdum, bəs qırxinci? Dedi, sə-ninkı qırxdan keçib, əlli birdəsən. İş işdən keçib, gə-rək indən sonra mən sənə yalvar-yaxar edəm ki, o 11 fəndi mənə öyrədəsən.

Hə, Cobanoğlu deyir, qırx fənd var, amma sən ar-tıq əlli birdəsən.

...İşləməyən saatda inanan adamdı. Redaksiyadakı saatımız geri qalıb, hər dəfə səhər işə gələndə deyir, qızım, saat 2-di, dünən harasında belə iş var? Deyirəm, o saat geri qalıb, saat 12-di. Deyir, mən gördüyümə inanıram, o saatın əqrəbi 2-nin üs-tündə dayanıb.

...Çünki Cobanoğlunun həyatı da o saatə bənzəyir. O böyük əqrəb

30 ildir eyni yeri göstərir - Xudafərinin. İllərdir Nəş-riyyatın pəncərəsində dayanıb uzaqlara - Xudafərinə boylanır, ona da səhərin yarışlı binaları manə olur.

Kifir qadın kimi bir şeydi, dayanmış saat əqrəbin-dən zəhlə töken heç nə yoxdu həyatda. Ona görə də əllərindən öpürəm, Azərbaycan əsgəri. Nə yaxşı ki o saatı təmir edib bizi özümüzə qaytardın - bu gü-nümüzə. İndi Cobanoğlunun saatı kimi neçə saat dünəni yox, bu günü göstərir. Özü də birabəşə Şu-şadan, Cəbrayıldan, Xudafərindən... Keçən il Cobanoğlunun 50-ci baharında ona olunan Vətən, yurd arzuları arzdan çox duaya bənzəyirdi. Dualar dile-yə döndü. İndi ona yurda boynubükə qoyub çıxdığı uşaqlığının üzünü ağ eləməyi diləyirəm, qoy o da kendinə dönüb uşaqlığınıñ əlini vüqarla sıxıb üzündən öpə bilsin. Necə ki mən hər dəfə kəndimə gedəndə Arazın o tayında qoyub geldiyim uşaqlığı-min əlini sıxıb boynunu qucaqlayıram...

Səxavət Məmməd

Rusların Xocalıda parad hazırlığı...

Şuşada alternativ parad...

Hərbi parad həm də güc nümayişidir. Rusiya-nın Qarabağın işğaldən azad edilməmiş ərazilə-rində hərbi parada hazırlaşması güclə berabər, bölgədə söz sahibi olma-ğada işsə kimi dəyərləndirilə bilər. Rusiya sülh-məramılları Qarabağda bəlli bir missiya yerinə yetirmek üçün geliblər. Sülhəramılları qüvvələrin üzərinə götürdüyü öhdəliyi yerinə yetirmədiyi bir vaxtda hərbi parad üçün məşqlərə, özü də Xocalı-da hazırlaşması yaxşı niy-yət göstəricisi ola bilməz.

Rusiya tərəfi yaxşı bilir ki, Azərbaycan cəmiyyəti buna səssiz qalmayacaq.

Yaxşı, Rusiya bunu bili-di halda niye belə davranır? Rusiya bu addımı atmaqla "İsgəndər-M" raketi ətrafindəki müzakirələrdən cəmiyyəti yayındırmış istəyir. Hətta Azərbaycan dövlətinə də mesaj gönderir ki, ərazidəyəm, istədiyimi edərəm.

Qarabağdakı Rusiya sülhəramılları qüvvələrinin şəxsi heyətinin sayı 2 minə yaxındır. Bele olan halda, hansı qüvvə ile hərbi parada hazırlıq gedir? Şəxsi he-yət hərbi parada hazırlaşmaq üçün məşqlərə cəlb edilibsə, sülhəramılları mis-siyani kimlər yerinə yetirir?

Rusyanın Cənubi Qafqazda hərbi parad keçirmək üçün yegane haqqının çat-dığı və məntiqli olan yeri Gümrüdəki 102-ci hərbi ba-zasıdır.

Necə Ermənistanın sə-rəhədini qoruyur, eləcə də hərbi paradını keçire bilər. Rusiya sülhəramılları qüvvələrinin Qarabağda hərbi parad keçirməsi, əslinde, Azərbaycana qarşı hörmet-sizlik və saymazlıqdır. Hərbi parada hazırlaşmaq, məşqlər etmək onu demə-yə esas verir ki, bu hərbi hissənin daxilində olmaya-çaq. Əger şəhərdə olacaq-sa da, o əsgərlər təkcə Rusiya sülhəramıllarının komandırı Rüstəm Muradovun qarşısından keçməyəcəklər.

Bir tek Rüstəm Muradovun qarşısından keçmək üçün bu qədər hazırlaşmağa gərək olmamalıdır. Bizi əsas düşündürəcək suallardan biri budur. Hərbi paradda Rüstəm Muradovun yanında kimlər olacaq? Azərbaycanı kim təmsil edəcək? Bu cür məsələlər məşqlərə başlamazdan ev-vəl hesablanır, razılaşdırılır. Rüstəm Muradov özü də bu paradin keçirilməsində maraqlı ola bilər.

Çünki bir neçə gün əv-vəl Azərbaycanın əlində

olan erməni terrorçuların təhvil alınıb geri qaytarılması üçün Bakıya gələn Rüstəm Muradov əli etəyindən uzun geri dönmüşdü. İrəvanın hava li-manına toplaşan kütə Rüstəm Muradovun terrorçuları gətirəcəyini göz-lədiyi bir vaxtda məlum olmuşdu ki, Bakıya necə gedibsə, elə də geri dö-nüb.

Bu fakt özü onun imicinin ve nüfuzunun hansı sə-viyeye endiyinin göstəricisidir. Təbii ki, bunu həzm etmək istəməyən Rüstəm Muradov hərbi parad şou-suna el ata bilər. Ancaq Rüstəm Muradov heç bir halda özbaşına deyil. O, Moskvadan icazəsiz bele bir addım ata bilməz. Yəni bu, hem də resmi Moskvadın məvqeyini sayılmalıdır.

Rusiya sülhəramılları qüvvələrinin Qarabağda parad keçirməsi təbii ki, birmənali qarşılana bil-məz. Əgər o paradda Azərbaycan tərəfi iştirak etməsə, cəmiyyətdə ne-qətiylik artacaq. Azərbay-can dövlətinin də razılığı ilə galən sülhəramılları qüvvələr Azərbaycan xal-qı ilə dövlətinə qarşı-qarşıya qoymuş olacaq. Rusiya dövləti də yaxşı bilir ki, bölgədə sevilməyən,

arzuolunmayan qüvvədir. Atacağı bu tip addımlar isə onlara qarşı olan aq-ressiyanı daha da artırı-mış olacaq.

Düşünürəm ki, "İsgəndər-M" qalmaqlanıñ diq-qəti yayındırmak üçün həttə Rüstəm Muradov paradi Araiklə birge izləyə bilər. Azərbaycan rəsmi olaraq bu məsələdə qəti mövqeyini ortaya qoymalıdır. Əks təqdirdə, bu, cəmiyyətdə Qarabağın işğaldən azad edilməmiş yerləri barede ümidişliyə və aggressiyaya yol açıbilər.

Məşqi edilən paradla bağlı müxtəlif tekliflər səs-lənir. Azərbaycan tərəfinin keçiriləcək paradda iştirakı və ya Şuşada alternativ pa-radın təşkili təklif edilir. Fik-riyimcə, bunlara getmək doğ魯 deyil.

Sülhəramılları qüvvələrinin Qarabağda hərbi parad keçirməsi Azərbaycan dövlətinin imicinə zərbədir.

Moskvada keçiriləcək paradda iştirak normal bir haldır. Çünkü o paradda Rusyanın öz daxilində baş tutur. Ancaq Azərbaycan ərazisində Rusyanın keçirəcəyi parada Azərbay-canın qoşulması, nü-məyənde gəndərməsi sadə-cə olaraq çarəzisiyin nü-mayıyi ola bilər.

Miqrasiya Xidməti Azərbaycanda müvəqqəti yaşayarlara xəbərdarlıq edib

Dövlət Miqrasiya Xidməti Azərbaycan Respublikasında müvəqqəti olma müddəti uzadılmış əcnəbilerin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərə xəbərdarlıq edib.

Xidmətdən verilən məlumatda bildirilir ki, COVID-19 pandemiyasının yayılmasının qarşısının alınması məqsədilə dövlət sərhədin-de giriş-chıxa tətbiq edil-

miş məhdudiyyət nəzəre alınaraq, ölkə ərazilindən olan və məlum səbəblərdən ölkəni tərk edə bilməyən əcnəbilerin müvəqqəti olma müddəti (müvafiq dö-vület rüsumu ödənilməklə) Dövlət Miqrasiya Xidməti tərəfindən uzadılıb. Lakin bu qəbildən olan əcnəbilerin bir qismi müxtəlif sə-bəblərdən qeydiyyata alın-dıqları ünvanda yaşamır, yeni olduğu yer üzrə qeydiyyatın tətarixdən etibarən 10 gün müddətində yeni olduqları yer üzrə qeydiyyat məlumatlarını elektron qaydada və ya elana əlavə edilmiş

erizəni doldurmaqla "ASAN xidmət" mərkəzlərinə, belə mərkəzlər olmayan yerlərdə isə regional miqrasiya idarələrinə təqdim etməli olunur.

Bildiririk ki, əcnəbilerin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin bir yerdən başqa yerə getdikdə olduğu yer və yaşayış yeri üzrə qeydiyyat qaydalarına əməl etməməsi Azərbay-can Respublikasının inzibati Xətalar Məcəlləsinin 575.1.5-ci maddəsi ilə in-zibati məsuliyyətə səbəb olur.

Veṭənimizin hər bölgəsi öz qəhrəman oğulları ilə fəxr edir. Bu oğullar doğma torpaqlarımızın hər qarışı üçün canlarını fəda etməyə daim hazırlıdılar. Bu yazında onlardan Ağcabədi şəhəri, Hüsü Hacıyev küçəsinin iki vətənpərvər övladı haqqında danışmaq istərdim.

Həsənov Fərid Zöhrab oğlu 1992-ci il avqustun 6-da Ağcabədide anadan olub. 1998-ci ildə Əkbər Əliyev adına şəhər 12 sayılı tam orta məktəbinin 1-ci sinifinə daxil olub. 2009-cu ildə sözügedən məktəbi bitirib. 2010-cu ilin oktyabrından 2012-ci ilin aprelinə qədər Naxçıvən Milli Ordu sıralarında hərbi xidmətdə olub. Ordunda qumbaraataan kimi qulluq göstərib. 2012-ci ildən 2020-ci ilin sentyabrına qədər müxtəlif sahələrdə çalışıb. 2020-ci ildə vətənin müdafiəsinə qalxan ve könüllü olaraq ordu sıralarına yazılın minlərlə oğullarımızdan biri də Fərid oldu. Fərid snayperçi kimi fəaliyyət göstərib və xeyli sayıda erməni döyüşcüsünü məhv edib. Füzuli, Qubadlı, Cəbrayıldı vuruşub. "Qubadlının azad olunmasına görə" və "Cəbrayıldı azad olunmasına görə" medalları ilə bir Vətən Mühəribəsi iştirakçısı

...O, fəsillərin ən gözəli olan Bahar faslında dünyaya göz açğından - bu fəsili də çox sevər - heyranı idi. Hər dəfə, yaz, yay tətillərində Bakıdan ana babasının yurdu - Zaqatala rayonunun Qandax kəndində "Yuxarı Məhlə" dəkəni bağ-bağathlı həyətə gələrdi. Bu həyətde yaşayan xalalar onu daima əzizləyər, ürəyi istədiyi hər cürə xörəklər bişirirdi. Özü isə gah ağaclarla, gah dirriklərə, gah da ki, qızılıllarla və gül kollarına qulluq edərdi...

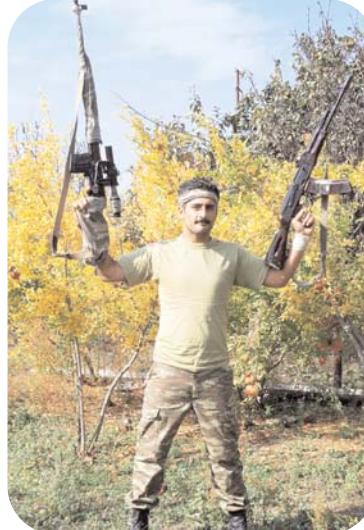
Bos vaxt tapan kimi qonşudakı həm yaşıdları ilə birləikdə Qandax kəndindəki çayları, gölləri və meşələri seyr edərdi. Çünkü, o, təbiət vurgunu idi...

Neçə illərdən sonra o, yenə Qandax kəndində bahar fəslində deyil, payız fəslində qonaq geldi, amma birdefəlik... üm rəngli bayraqa bürünmiş tabutda...

Elə bil həmin gün onun uşaqlığı, məktəb illərini keçirdiyi Qandax kəndi

Bir küçənin ığidləri

təltif edilib. Qarabağın incisi olan Şuşanın alınmasından sonra "isa bulası" -nın müdafiəsini təmin edənlərdən biri olub. Sol bileyindən qəlpə yarası alan Fərid Füzülidə, Qubadlıda yaralıları döyük meydanından xilas edib. Hüsüldən olan əsgər yoldasını xilas edən zaman 9 saat meşə ilə yol gedərək onu arxa cəbhədəki tibb məntəqəsinə çatdırıb. Fərid haqda ona tanıyan ve xasiyyətinə bələd olan insanların fikirlərini almaq istədi. Sinif müəllimi Bəsti Mehdiyeva onunla bağlı fikrini bizişlə bölüşdü: "Fərid vətənpərvər, ailecanlı, böyüküyün-kiçiyin yeri ni bilən idi. Hər zaman ehtiyacı olan insanları qayğı göstərər, köməyin əsirgəmezdi. Onun bu cür vətənpərvər olması və şücaeti ilə fəxr edirəm. Bilirsiz, Vətən, ana kəlmələrini öyrətdiyim şagirdimin vətəni bu cür sevməsi mənə necə qürur hissi verir? Allah Fərid və onun kimi oğullarımızı pənahında saxlasın". Haqqında məlumat vermək istədiyimizdən həqiqi hərbi xidmətə çağrılıb və ordub

Əhmədov İlqar Eldar oğlu 9 yanvar 1990-ci ildə Ağcabədi şəhərində anadan olub.

1996-ci ildə Əkbər Əliyev adına tam orta məktəbinin 1-ci sinifinə gedib. 2007-ci ildə məktəbi bitirib. 2008-ci ilin yanварında həqiqi hərbi xidmətə çağrılıb və ordub

sıralarında sürücü kimi xidmət edib. 2009-cu ilin iyuluna qədər Ağstafanın Soyuqbulaq kəndində "N" sayılı hərbi hissədə artilleriya diviziyasında xidmət edib. Əsgərlilikdən sonra bir sıra fəaliyyət sahələrində çalışıb.

2013-cü ildə "SOCAR"-ın nəqliyyat departamentinin Ağcabədi Xidmət sahəsində sürücü vəzifəsində çalışıb. 29 sentyabr 2020-ci ildə qismən səfərbərlik zamanı "Goran" poligonuna qatılıb, burada təlim keçdiyden sonra Füzuli, Zəngilan, Xocavənd, Qubadlıda vuruşub.

"Qubadlının azad olunmasına görə", "Xocavəndin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub. Dekabrın 7-dən mülli həyata qayıdıb.

Hal-hazırda Tərətər Regional Qaz İstismar İdarəsinin Ağcabədi Qaz İstismar Sahəsində sürücü işləyir. Ailəlidir. 2 övladı var. Oğlu Eldar 6, qızı Zərifə 4 yaşındadır. Onlar İlqar cəbhədən qayıdışında əllerindəki pulları atalarının başına yağıdıraraq, sevinc göz yaşları

içərisində "Bəs noldu Paşinyan" deyə atılıb, düşübələr.

YAP Ağcabədi rayon təşkilatının Aparat rəhbəri, Hüsü Hacıyev küçəsinin sakini Nazim Bünyadov küçələrinin ığid oğulları haqqında ağızdolusu danışdı. "Fərid də, İlqar da hər ikisi gözümüz üzündə böyüyüblər. Çox tərbiyeli, sakit oğlanlardır. Amma bu sakit oğlanlar bizi elə təccübəldirdilər ki! Öz vətənpərvərlərini döyük meydənında nümayiş etdirildilər. Könüllü cəbhəyə gedib sona qədər vuruşdular. Onların müharibəyə getmələri və qəlebə ilə qayıtmaları bizim küçənin sahələri üçün böyük bayram idi. Onlar küçəmizin adını göylərə qaldırdılar. Fəridlə İlqar hər cür tərifeləyi oğlanlardır. Küçəmiz onlarla fəxr edir, qürur hissi duyarıq. Sağ olsunlar. Onlar əsl qəhrəmanlardır!"

Adil MISIRLİ

- Aydin, diribaş, ağıllı, dərrakəli, ailəcanlı uşaq idi. İsləməklə ailəsinə maddi, ham də mənəvi dəstək verirdi. Cünki, bacılarının 2-sidə ali təhsil ocaqlarında oxuyurdular. Bacının böyük qızı Rəqsanə Azərbaycan Texniki Universitetini 2019 -cu ildə bitirib, ailə həyatı qurub. Bu ailənin 2 -ci qızı 1997 -ci il təvəllüdü Əfsanə Əhmədəva isə Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin Ekolojiya fakültəsində təhsil alıb. Aydının balaca qardaşı İlkin, 2004 -cü il təvəllüdüdür, hal-hazırda Zaqatala rayonu Əlibadəq qəsəbə 1 sayılı tam orta məktəbinin 9 -cu sınıfında oxuyur. Bəli, bacım oğlu çox ürəyi açıq, xeyirxah, aqsaqqalın - ağ-birçeyinin hörmətini saxlayan, onların qayğısına qalan bir gənc olub. Ailəni dolandırmaqdan ötürü hər cür çətinliyə qalaşırı. O, uşaqlıq və məktəb illərində dünyaya göz açdığı kənd dağlıq ərazidə yerləşsə də, bacımin oğlu rayo-

nilə etmişdir. Aydın daha sonra ikinci Vətən Müharibəsinin ən bələli qaynar nöqtəsi olan Füzuli bölgəsində döyüşlərə qoşulmuşdu. Düşmənin ən çox canlı güvvəsi, texnikasının, toplaşdırıcı istehkamlarının quraşdırıldığı cəbhənin bu xəttində ən ağır döyüklerinin iştirakçısı olmuşdu - Aydın. Vətən xilaskarının son döyükü də məhz, 6 oktyabr 2020 -ci il tarixində Füzuli istiqamətində olmuşdur. Düşmən mövqelərini darmadığın ədən döyükçilərimiz əks tərəfin güclü müqaviməti ilə rastlaşıblar. Həmin gün biz tərəfdən döyükərək xeyli yaralı vo şəhidlərimiz olsa da, düşmən tərəfdən də xeyli itkilər verdilər... Təessüflər olsun ki, ermənilərin atdıqları minamot mərmisindən sonra Aydın Əhmədli - döyükü yoldaşlarını xilas edərkən, mərmi qələpsindən ağır yaralanıb... Xəsərətlər ağır olduğu üçün həyata qaytarması mümkün olmayıb.

...Vətən cəfəkeşİ

Aydın Əhmədli Şəki rayonunda dünyaya göz açsa da, sırin uşaqlıq, məktəb illərini keçirdiyi anasının doğma yurdu olan Zaqatala rayonun Qandax kəndində qəbristanlığında 9 oktyabr 2020 -ci il tarixində izdihamla, alqırmızı əkkillərin müşayiəti ilə son mənzilə yola salındı... Aydın son nəfəsində belə demişdi: "Özizlərimə deyərsiniz ki: "Anamdan, bacılarından, qardaşından müqayat olsunlar, onlar Sizlərə əmanət, xalalarına deyərsiz ki, ağlamaların, göz yaşlarını tökməsinlər, yerim narahat olar..."

Halal olsun Vətən oğlu. Sən 18 yaşında cəsərətlər cəsərəti oldun... Aydın! Hünərinə min alqış - elimizin fəxri, qürur...!

Ölkə başçısının sərəncamı ilə Aydın Mustafa oğlu Əhmədli ölümündən sonra "Vətən uğrunda" medallı ilə təltif olunub.

Qeyd: Bildirmək istəyirəm ki, şəhid Aydın Əhmədlinin ailəsi Bakı şəhərində kirayədə yaşayır, yaşamaları üçün mənzilə ehtiyaçıları vardır. Digər tərəfdən şəhidin bacısı Əfsanə Əhmədəva Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin Ekolojiya fakültəsinə bitirə də iş tapa bilməyib. Yaxşı olardı ki, aidiyyatı təşkilatlar ailənin mənzilə, Azərbaycan Ekolojiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi isə şəhid bacısının işlə təmin olunmasına köməklik göstərənlər bu bir xeyrəxalıq missiyası olardı.

Elman Maliyev
Azərbaycan jurnalistlər
Birliyinin üzvü

Vətənimizin gənc xilaskarı - Aydın Əhmədli...

sənki sükuta dalmışdı. Bağlarda, həyətlərde, meşələrde ağaclarдан saralımış yarpaqlar daha tez-tez töküldürdü. Sanki, kənd sakinlərinin axıtdığı göz yaşları ilə birləikdə...

...Məhz, həmin gün - 9 Oktyabr 2020 -ci il tarixində, payız fəslində, ömrünün bahar çağlarında - 18 yaşında şəhid olan Əhmədli Aydın Mustafa oğlunun anası, 2 bacısı, 1 qardaşı, 8 xalası, digər əzizləri, dostları, təməşləri və bütün Qandax kəndi şokda, kədər içində olub... Elə həmin gün, çox gənc olan Vətən fədaisini, cəfəkeşini ictimaiyyətin iştirakı ilə, elliklə son mənzilə yola salmışdır...

Aydın məktəb yaşlarından

- Qardaş, hələlik bilmirəm hardan gəlmisiniz, nə məqsədə gəlmisiniz? Deyim ki, şəhid balamızın anası, yəni mənim bacım Bahar və iki qızı ilə birlikdə Bakı şəhərində olurlar. Bacımda orada işləyir, böyük qızı ail həyatı qurub, kiçik qızı isə anasının yanındadır. Ali məktəbi bitirib, iş axtarır. Aydının balaca qardaşı ilə bizim yanımızda...

- Axi, mən özümü sizə təqdim etdim, dedim ki, jurnalıstım, gəlişimin məramı da xoşdur, iğid, mərd gəncimizin hayat hekayesini qələmə alacağım və onu elimizə, yurdumuzə tanıdağam...

- Neyləyək, oğlum, Aydının ölümündən sonra özümüzə gələ bilmirik, elə bil əl-ayağımız tutulub, çəş-baş qalmışq.

O, ayri uşaqlıq iddi... Allah, bu məhrəbən törədənlərin torpaqlarımızı işğal edən düşmənlərin, hiyləgər tülkülörlərin cəzaasını versin... Məhrəbə edilər, bizim 18, 19, 20, 21 yaşları bitmiş, cavanları həlak edilər, qırılın... Günahsız balaları. Əlavə etdi: "...Aydın uşaqlıqdan əziyyət çəkmişdi, bacımız 4 balasını böyütən üçün Bakı şəhərində müxtəlif yerlərdə çalışmışdır, qızlarını ali məktəbdə oxutdurmışdır. Aydın isə məktəbi bitirib, İsləməklə anasına yardımçı olmuşdur."

Nuriyyə xanım bacısı oğlu Aydına hərbi and içmə mərasimindəki görüşdən də dənmişdi:

"Aydınla and içmə mərasimi bizə təsəlli görüşü oldu. Həmin görünüş anası, qardaşı, xalası oğlu ilə birgə getmişdi. Əsgər balamızda elə bir dündəyalar bağışlanmışdı. Aydın sanki böyükümüdü, xeyli dəyişilmişdi, əsil hərbi görkəmi vardi. Hərbi xidmətdən böyük həvəslə danışırı. Bacı oğlu tez-tez hərbi təlimlərdə iştirak etdiyini desə də, tezliklə başlanacaq məhrəbə barədə belə bir kəlmə işlətmədi. Ancaq, üz cizgilərinəndən narahatlıq, nigaranlıq-

Bayram Həmidoğlu

Nekroloq İbad

(Hekayə)

Əvvəllər qəribə xasiyyətim var idi. Qəzetlərdən ancaq nekroloqları oxuyardım. Çünkü qəzetlər dönmüşdə nekroloq bülletenində. Elə ki, məktəbi bitirib istehsalata atıldı və əlim qələm tutdu, qəzetlərin bir hərfi də gözümdən yayılmadı. Hardasa ya yazımın dərc olunmasını, ya da adının çəkilməsini izləyirdim. Xülasə, qəzetlərin səhifələrindən nekroloqlar yavaş-yavaş çəkilməyinə yazılarım işq üzü görmədi. Mən hələ ölü qoxusu verən bəzi məqalələri demirəm ki, mətbuatda diri-dirayaq açıb yeriyirdi. Nəhayət, hardansa üzümə gün doğdu, ilk yazım çap olunmuş qəzeti əlimə alıb şair dostum İbadın üstündə qaçdım. Qəzeti sevincək ona göstərib məni təbrik edəcəyini gözlədim. O isə müsimiğini sallayıb qəzeti özündən kənar elədi:

- Elə bildim kiminsə nekroloqu çap olunub,
- deyə manı altdan yuxarı süzdü. Mənim qəmgin olduğunu görüb əlavə etdi, - hər halda, xoşbaxt adamsan ki, şeirin dördüncü səhifədə nekroloq yerində verilib.

Nekroloq oxumaq marağını mənə İbad aşılımışdı. Mən getdikcə bu vərdişdən əl çəkməyə çalışır, dostumun isə sözü-söhbəti yalnız nekroloqdan idi:

- Türkiyədə Zeynəb Xanlarova öz nekroloqunu oxuyub.
- Filan şairin nekroloqunda, filankəsin yaxşı vidasını yazılıb.

- Xurşşovun qəzetlərdə nekroloqu çıxmadi.
- Bir neçə belə sadalamalardan sonra İbad məni xəlvətə çağırıb qulağıma piçldədi:

- İndi ki, sən də şeirə maraq salısan, gəl yaşı nəslin nümayəndəsi şair Qocamanlı ilə tanış olaq. Lazımlı adamdır. İşdi, birdən vəfat etsə, haqqında xatırə yazıb qəzətdə dərc etdirərik, adlarımız yanaşı çəkilər. Zəmanəyə etibar yoxdur, əksinə də ola bilər. O bizim haqqımızda ürək sözünü deyər.

Mən İbadın az-çox istedadına bələd idim. Ancaq onun bu qədər uzaqgörən olduğunu bilmirdim. Elə bil kişinin ürəyinə dammışdı. Şair Qocamanlı ilə tanış olub dosluq işlətməsi kişinin karına gəldi. İllərlə mətbuat üzünə həsrət qalan şeirləri Qocamanlının təqdimati ilə üzə çıxdı. Haqqındaki təriflər dilsə-agıza sıqışmadı. O təriflər ki, əlim gəlmir yazmağa, necə deyim, əgər özü oxusayı bu nekroloqu (hələ şair Qocamanlının onun şənинə yazısını nekroloqun altında çap etdiriyi seiri demirəm) tabutdan baş qaldırıb maşın qəzasında qırılmış, xird-xəşil olmuş qıçları ilə durardı ayaga. Əfəsus, bu ona qismət olmadı. Ancaq ən böyük arzusu (Qocamanlının tokidi ilə yerli qəzətdə çap olunan nekroloq) həyata keçdi...

Ey bivəfa dünya, hərdən rəhmətlik İbaddan söz düşəndə (indi tay-tuşları adını nekroloq İbad qoyublar, çünkü qəzetlərdə nekroloq elə İbadla getdi) istər-istəməz onun deyimlərini xatırlayıram:

- Nekroloq İbad demişkən, şairlik yetim peşəsidir, gərək əltutanın ola.

- Nekroloq İbadın sözü olmasın, filan şairin şeirləri ölü misralardı. Amma arxasında diri adam durur.

Doğrudur, İbada nekroloq İbad deyirik. Ancaq o istərdi ki, şair İbad çağırılsın...

DİM abituriyentlərə müraciət edib

Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) abituriyentlərə müraciət edib.

Müraciətdə bildirilir ki, DİM tərəfindən yaxın vaxtlarda ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olmaq üçün ərizə qəbulu və imtahanlara start veriləcək.

DİM bununla əlaqədar abituriyentlərə sənədləri ni qaydaya salmağı tövsiyə edib.

Bu günədək keçirilən buraxılış imtahanlarında iştirakçılar arasında xeyli müddət əvvəl şəxsiyyət vəsiqəsinin etibarlılıq müddəti bitmiş şagirdlər olub.

2021-ci il yanvar ayının 1-dək şəxsiyyət vəsiqəsinin etibarlılıq müddəti bitmiş abituriyentlər ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ərizə qəbulu və imtahanlarda iştirak etmək üçün müvafiq qurumlara müraciət edərək öz sənədlərini yeniləməlidirlər.

Orxan Saffari

Hərdən düşünürəm ki, meyxana bir burulğandır və mütləq ordan vaxında çıxmağı bacarmışan. Dərvishyanə, under-round həyat tərzi sona qədər getmir. Ya da gördükərimizin təsirlərindəndir bu. Zamanla nə qədər meyxana sənətkarları köçüb getdi bu dünyadan. Məşədibabası, Bayramı, Aydını, Vüqarı.. Hərəsini meyxana bir cür bədbəxt elədi.

Amma sağikən çəkilməyi bacaranlar da oldu. Vaxtında yaxşı meyxana demiş, sonradan zəlzələdən ya vələvlədən aradan çekişən bir xeyli kişi sənətkarlar da var ki, bəziləri unudulub, bəziləri hələ də xatırlanır, amma mən indi qadından danişmaq istəyirəm.

Meyxanaçı Zarina Buzovnalıdan...

Daim gördüğümüz, bildiyimiz, ətrafımızda olan qadın görüntüsündən uzaq bir meyxanaçı qadından.

Düzü, mən qadınları söz sənətində bir o qədər də ciddi hesab etmirəm. Hesab etmirəm deyəndə, görünən dağa nə bələdçi? Aydın məsələdir ki, Zarina da kişi həmkarlarından geri qalırdı, amma məncə, Zarina könlüllü şəkildə möglüb olmaq çox gözəl bir hiss olardı...

Məsələn, mən Zarina ilə deyişsəm, qəsdən deməzdəm. O mənən güclü də desə, zəif də...

Zarina mənim tanıdığım(qıraqdan) ən fərqli qadınlardan biridir. Düzü, qadın olaraq nadir kişinin sevə biləcəyi bi obrazı var, kişi tipi. Danışığı jarqon, hərəkəti kişi, ətrafi kişi, amma bütün bunların fonunda qadın, qadın!

Bilmirəm bütün bunların səbəbi sürdüyü həyat tərzidir, qadınlıqdan qaçma çabasıdır, ya nadir, hər nadirsə, onu məhz bir qadın kimi də maraqlı edən budur. Yəni, ən azından mənim üçün.

Bir müsahibəsi var, jurnalın "Zarinanın sponsuru var" sualına da məhz kişi kimi cavab vermesi, hər şey e, hər şey, adı bir gülüşü də onun qadınlığını necə də göstərir. Amma gizlədir, axı. Gizlədirdi...

Onun "kişiliyinə" o qədər güllürəm ki.. Həm xoşuma gəlir, həm zəhləm gedir, həm də belə Baş aça bilmirəm...

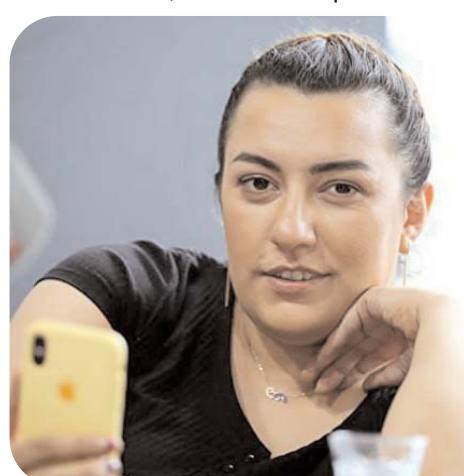
Bir vaxtlar "Ağla gözəl, ağla" mahnısı ilə tanınan Zarina nə qədər xoşbəxt görünse də, məncə, özünü bir o qədər də bədbəxt hesab edir. Əslində, hərəmiz bir cür bədbəxtik bu dünyada, bu meydənlərdə, amma Zarina tamam başqa bir cür. Bunu özü də yaxşı bilir. Bilir ki, bu dünyaya bir də gəlsə, meyxanaçı Zarina Buzovnalı yox, evinin xanımı Zarina olardı, ən azından ona Zəriş deyərdi qonşular da, qohumlar da.

Səni sevirdim, ay Zarış!

Daha zarafatca "Zarina qardaş" yox...

Əslində, Zarinanın indiki obrazı, evinin xanımı olması, bu vaxtlar uzaq durdugu qadınlığa qayıdışdır. Yoldaşım nə desə, o, sənətimi də, özümü də ailəmə qurban edərəm deməsindən tutmuş, əvvəlki həyat tərzindən əl çəkməsinə qədər, hamısı sadıq qadın, aşiq qadın olmasına dan irəli gəlir.

Ümumi olaraq meyxana haqqında təqnidlərin bir çoxu ilə razıyma da. Xüsusən də təfəkkür məsələsi ilə. Məhz elə Zarinada da belədir. Yəni, mən bunu qınamışdım.

ram, bu adamlar da belədir, bu cürdür. O cümlədən Zarina da. Daha çox dustaq həyatından, kriminal rejimdən meyxanalar, müsəqilərlə tanınan Zarinanın buna mayl etməsinin bir səbəbi də qardaşının dustaq olması ilə bağlıdır. Elə özü də bunu müsahibədə deyir.

Oxuduğu bu cür müsəqilərdə, dediyi meyxanalardan da bunu hiss etmək olar.

"Vurmuş qara zəncirləri qoluma qara bəxtim, nolar mənim də gül üzümə bir ara bəxtim".

Bəlkə də, elə özü dediyi kimi başqa Zarina, "Zəriş" olsa, hər şey daha gözəl olardı onun üçün. O da digər qadınlar kimi geyinər, bəzənərdi. Daha indi həmcinsi olan qadılara da kişi kimi yanaşmazdı... Bəlkə də əvvəl olduğu kimi basketbolçu, yaxud da ele cüdoğu kimi qala bilsəydi, tamam fərqli olardı.

Amma onda da Zarina Buzovnalı Zarina olmaz...

Qulağa bayağı gələn bu müsəqilərin hamısı məni onun o qalın səsində, onun obrazında kədərləndirir. Mağar toylarında xırıltılı səsi, dolyası, kişi "şutkaları", zindana yönəlik müsəqiləri, örənlərə həsr etdikləri, Allah aqqı, elə gülürəm, elə gülürəm... necəsə, mənə çox şirin gəlir. Mənim ona gülməyim, xoş gülüşdür. Uxarıdan aşağı baxmaq deyil, başqa bir şeydir.

İlahi, bu qadını özündən qaçmağa niyə qoydun, axı?!

"Məni avarə tanıırlar, bəxti qarə tanıırlar, mən kimə neyələmişəm axı, mən yetimi qınayırlar"

Qınayalar da, Zarina, qınayalar. Həyat tərzin, cəmiyyətin qadın görüntüsü, hər şey, hər şey səni qınamağa əsas verir bir azda. Özünün də dediyin kimi, qadına aid nə varsa, səni sıxır. Açıq

geyimə kişi kimi yanaşmandan tutmuş, qadınların elədiyi hərəkətlərə qədər. Düzü, mən qınamıram səni, xoşuma da gelir. Məhz bu səndə xoşuma gelir amma. Əminəm ki, başqasında gəlmədi.

Mənə maraqlıdır, görəsən, Zarina necə sevir? Qadın kimi, ya kişi kimi? Zarina naz edə bilirmi? Zarina qadın kimi küsə bilirmi?

Desəm ki, Zarinaya bir vaxtlar heyranlığının kökündə gözəllik durur, yox. Zarinadan gözəllər sevmişəm mən! Qadın gözəlliyi, qadın səsi, qadın hərəkəti edən qadınları. Zarinada isə qadın görkəmindən bir qədər uzaqlıq da var.

Yadına düşür, ilk dəfə qollarını göründə yanımıda olan dostuma demişdim ki, bax, qırıldır, bilirom mən, düz qoyanda əyrilik ordandı. Bunu özümən də idman, cüdo keçmişim olduğun görə bildim. Bəlkə də ikimiz də idmançı olsaq, Zarina ilə nə vaxtsa güləşə də bilerdik, bəlkə nə vaxtsa elə deyişdik də...

Zarinanı çox istəməyimin kökündə də məhz onun bir insan kimi maraqlı olması durur. Bəlkə də belə deyil, hətta nədənsə, əminəm ki, bu cür hissələrə uzaq biridir, bəlkə də gülür o belə şeylərə. Deyir, alə, bu nədi, nə gjidiyir, başın burax, alə. "Avvarə kisi"-liy onu çox şeydən uzaq salıb..

Yəni, hər şey mən gördüğüm kimi olmaya da bilər. Amma bu, məni qətiyyən maraqlandırırmı. Mən öz hissələrimə cavabdehəm, insanların mənim hissələrimə olan münasibətine yox.

Ailə həyatı qurandan sonra əvvəlki kişi Zarina, Zarina qardaş, oldu əsl qadın.

İlahi, onu dinləyəndə eşitdiyim "Yoldaşım nə desə, o, sənətim də ailəmə qurban, bu dəqiqə desə ki, toylara da getməyəksən, bitdi" kimi sözləri məni bir az da həyəcanlandırdı. Bəli, qarşımızda klassik bir aşiq Azərbaycan qadını var. Amma bunları da kişi kimi deyirdi, kişi kimi.

Gün görməmişəm ey ulu Tanrı əzəllinnən

- Bir gün gedəcəm mən bu həyatdan əcəlinnən
- Bir fitnə ilə aldı cavanlığını əliminən

- Yoxdur ümidi bir də onu qaytarə bəxtim...

Zarina, mən indi məhz bir qadının taleyinə vurullam. Deyəsən, mən bir az da sənin taleyinə vurulmuşum..

Bu yazını da sənin oxuduğun mahniları dinləyə-dinləyə yazdım, bir vəfa borcu kimi. Sənə yox, hissələrimə. Bilmirəm meyxananı tamamilə nə vaxt tərk edəcəksən, amma içindəki qadınlığın daim səninə olmasına arzu edirəm. Dolayı ilə, Zarina Buzovnalıya qadın xoşbəxtliyi, bir Zəriş xoşbəxtliyi arzu edirəm.

Səni sevirdim, ay Zəriş.

Əvəz Mahmud Lələdağ
Şair,dramaturq,publisist.
SDU-nun müəllimi

Ali Baş Komandan,milli sərkərdə,
Şad xəbər çatdırıldı doğma millətə.
Onu qorxutmadı o "səs-küy", "hədə",
Alqış cəsarətə ,alqış qeyrətə.

Eşq olsun Vətənin igid oğluna,
Düşmənin başını alov yağırdı.
Anasının südü halaldır ona,
Bizim arxamızda dağ kimi durdu.

10 Noyabr,Şanlı Qələbə günü,
Dünya bu zəfəri aldı qələmə,
Müzəffər ordumuz əzdi düşməni,
Ölkə vida dedi dərdə,ələmə.

30 il Dözmüşük dözülməz dərdə,
Dərdimiz əridi,qazandıq zəfər.
Şəhidlərin qanı qalmadı yerdə,
Ordumun zəhməti getmədi hədər.

Şəhidlər önündə baş əyirik biz,
Yurdumdan sovuşdu cəfali həyat.
Şəhidi unutmaz heç vaxt nəslimiz,
Xalqımız sürəcək səfali həyat.

Alqış millətimin six birliyinə,
"El bir olsa dağ oynadar yerindən",
Alqış əsgərimin igidiyyinə,
Düşməni çevirdi öz məhvərindən.

Vətən qəlbimizin kövrək yeridir,
Çox şükür İlahi,döndüm Vətənə.
İndi doğma yurdum öz əlimdədir,
Toz-torpaq silinib, təmizdir yenə.

Sənin varlığına şükür,Yaradan,
Yolumu koşmiş qati duman,çən.
Qatıl baş götürüb çıxdı aradan,
Dünyanın gözündə böyüdü Vətən.

Otuş il az deyil,ayrı düşmüşəm,
İstə ocağımdan, obamdan, Allah.
İnan, kipriyimla od götürmişəm,
Bezmışəm o çəndən, dumandan, Allah.

Vətən deyə-deyə köçdü dünyadan,
Mənim gözəl anam,ağbirçək anam.
Axır ki, gözünü çəkdi dünyadan,
Hər sözü,söhbəti gül-çiçək anam.

Mindim yel qanadlı köhlən belinə,
Yarası sağalan torpağa gəldim.
Gəldim Xanqızının doğma elinə,
Elə bil ,Kəbəyə,Turdağa gəldim.

Silinməz iz qoyub Pənah xan burda,
Ondan yadigarlı Şaşa Qalası.
Heç vaxt tapşırımayıb qoyunu qurda,
Bilirdi kimlərdi onun bələsi.

Görüşlər keçirib Cıdır düzündə,
Ordan qidalanır yazılın tarix.
Hər yerdə hünərlə deyib sözün də,
Heç vədə qoymayıb pozula tarix.

Bu gün əlimizdən tutdu Pənah xan,
Erməni yalanı diz çökdü, yandı.
Ali Baş Komandan eylədi bəyan,
Qarabağ tarixən Azərbaycandı!

Məndən Qarabağı dedim, çox umma,
Qarabağın Xanı Qarabağdadır.

QARABAĞA GƏLMİŞƏM

Ona yaxın durma, ona toxunma,
Elimin Soltani Qarabağdadır.

Döyünen ürəyim, danişan dilim,
Dünyanı mat qoyan Xarı bülbülüm,
Cənnətim, gülşənim,ətirli gülüm,
Dərdimin dərmanı Qarabağdadır.

Qarabağ günəşim, ulduzum, ayım,
İlkin sevgi payım, məhəbbət payım.
Qılınım, qalxanım,kamanım, yayım,
Koroğlu meydani Qarabağdadır.

Babamın babası yaşayıb burda,
Fərhad külüng çalıb, daş oyub burda.
Çiyində el yükü daşıyb burda,
Yurdun mərd insani Qarabağdadır.

Qarabağ anamı, bacımı mənim,
Qarabağ qüdrətim, gücümüz mənim.
Qarabağ ol çatmaz tacımı mənim,
Allahın Qurani Qarabağdadır.

Çəkil Qarabağdan, sən ey qəsibkar,
Səndə nə namus var, nə qeyrət,nə ar,
Mənimdi gözünlə gördüyü nə var,
Musiqimin canı Qarabağdadır.

Qarabağ tarixən Azərbaycandır,
Qarabağ qəlbimdi canımda candı.
Qarabağ sehiri nəqşİ cahandı,
Şair Xurşubani Qarabağdadır.

İşıqli dağında duman,çən olam,
Qaragöl sinaqdan mətin çıxıbı.
Ağrıdan-acıdan, Allah,gen olam,
Əsgərlər Şaşaya çətin çıxıbı.

Şuşanın varlığı dünyadan bizə,
Şuşa Qarabağın görən gözündür.
Şuşada yad ünsür görünməz gözə,
Şuşa xalqımızın telli sazıdır.

Məscidi nurlandı Gövhər ağanın,
Göylərə ucaldı gur azan səsi.
Üzünə üz qoydum ana torpağın,
Doldu ciyərimə ilq nəfəsi.

Natəvan,Üzeyir qutardı qəmdən,
Vaqifin, Bülbülün ruhu şad oldu.
Arzunuz çin oldu,gül açdı Vətən,
Fəlakət,faciə bizi yad oldu.

Nəcəf bəy,Həsən bəy gəldi Şaşaya,
Sevincdən çağladı göz yaşı axdı.
Mir Mövsüm Nəvvab da çatdı bu haya,
Ulduzlar sayışdı,şışəklər çaxdı.

Yağının qəsdini bilirdim hər an,
Quldurlar bağımı talan eylədi.
Gül dərə bilmədim köünl bağımdan,
Məni öz yurdumdan kənar eylədi.

Qaçqınlıq,köökünlük oldu qismətim,
Kim çəkə bilirdi mən çəkən dərdi.
Qoymadım əllərdə qala ismətim,
Qalsayıdı ürəyim çıxdan ölürdi.

Bilmirəm nə gündə doğulmuşam mən,
Alnumu bürüyüb xəcalət təri.
Ürəyim ocaqdır, çox yanmışam mən,
Artıq yola saldım o nəhs illəri.

Elə gün olmayıb salmayım yada,
Qurtardı yurdumun dərdi, bələsi,
Sovuşdu yox oldu bu qan, bu qada,
Yaşasın Vətənin igid balası.

Doğma yurd günəşdir, aydır gözümdə,
Ağzım duadadır,əlim göydədi.
Yenidən nurlandı gördü gözüm də,
Bildim səma nəsi, mavi göy nədi.

Gecənin yuxusu yad idi mənə,
Sağlam çətin bilər, mənim dərdimi.
Əridə bilmirdim,ata bilmirdim,
Ömrümə, günümə qənim dərdimi.

Bizə xor baxanın gözü tökülsün,
Sərt tufan,qasırğa yolunu kəssin.
Bizim ürəyimiz eşq ilə gülsün,
Vətən məhəbbəti coşsun, kükrəsin.

Göyərçinlik solub, göyərçin yoxdu,
Minlərlə göyərçin birdən uçardı.
Didilmiş, dağıdlıq boş yuva çoxdu,
Burda addıma bir dovşan qaçardı.

Məmmədalı gölü,Mütəllim gölü,
Sizdə halay vuran sonalar hanı.
Hanı Əriməzin gur axan seli,
Sellə üzləşdiyin son anlar hanı.

Ay Maraldərəsi,Ay Şükürbəyli,
Gəlmışəm sizə də baş çəkəmindi.
Hanı çoban Balay,çalımrı tütfayı,
Kımlır viran qoyub o boyda kəndi.

Arada çıxardım bulaq başına,
Həmdəmim olardı qoca Beşbulaq.
Üzümü sürtərdim bulaq daşına,
Gözümüzə ucaydı, uca Beşbulaq.

Dəryazla ot çalıb, xotma qoyardım,
Qara avtafada çay dəmləyərdim.
Gül-ciçəkli çaydan içib doyardım,
Dərgaha üz tutub şükür deyərdim.

Bu da Qaraçınqlı, bura da Maldaş,
Burda kotan qoşub yer şumlamaşı.
Dərd çoxdu, hansını söyləyim,qardaş,
Burda bir gözəli ovsunlaşı.
Nakam arzularla çatdım məkana,
Sevgilim, üstümdə tökmərəm göz yaşa.
Nə qədər can atsan çarə yox ona,
Qoydunuz üstümə bir şəhid daşı.

Arada gəl məni ziyarət eylə,
Qəbrimin tozundan səp üstünə sən.
Məzarda kəfənim qanlıdır hələ,
Qurbəndi Vətənə,yaşasın Vətən!

Əzizdən əzizsən, mənim Qubadlım,
Necə məqrur baxır Hamayqayı.
Həmişə yağıya qənim Qubadlım,
Qurtardı xeyirlə,şərin davası.

Göz-qulaq ol,zaman başqa zamandı,
Təmizlənir Qoç Nəbinin səngəri.
Yağı düşmən nə anladı,nə qandı,
Bir addım da çəkilmədin sən geri!

Salam Suqovuşan, suyun bol olsun,
Məni məftun edən bilmirəm nədi.
Suyun gözəllərin qoynuna dolsun,
Hər şey qaydasında, öz yerindədi.

Yollar çox hamardı, həm də genişdi,
İlan boğazından çıxıb elə bil.
Sənə qulluq etmək,şərəfli işdi,
Suyuna nur seli axıb elə bil.

Sudan korluq çəkdi, bir vaxt torpaqlar,
Pusquda dayandı amansız yağı.
İndi həyat da var, gözəllik də var,
Gözəllik bürüyüb dərəni, dağı.

Dostumla görüşdüm orda iş üstə,
Ağdamın görkəmi ürək dağladı.
Namərdər qoymayıb daşı daş üstə,
Bizi görən kimi quşlar ağladı.

Vəhşilər girəndə bizim Ağdama,
Dağıtmaq olubdu əməli,işi.
Namərdin gözünə, Allah aq dama,
Hər gün çətinləş gedis-gelişi.

Günü Qərbədən çıxısin, çayı geraxsin,
Abad kəndimizə süpürgə çəkib.
Onun daz başına ildirim çaxısin,
Güllərin ittinə qəzəb, kin töküb.

Son illər Azərbaycan dili və ədəbiyyat dörsələrinin tədrisi sahəsində müəyyən problemlərin olduğu müşahidə edilir. Nəzərə alsaq ki, indi dilin öyrənməyin tələbləri dəyişib və hazırda dil konspektlər əsasında ö öyrənilir, bu halda problemin səbəbləri haqqında danışmağa dəyər. Ekspertlərin sözlərinə görə, yeni metodların tətbiqi özünü doğruldur. Demək problemin kökü ilk növbədə, ailədən və sonra məktəbdən qaynaqlanır.

Məsələ ondadır ki, son dövrlərdə elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətləri hər birimiz, o cümlədən uşaqların həyatına, mösiətinə geniş daxil olub. Və bu, belə də olmalıdır. Ancaq uşaqlar əksər vaxt elmi-texniki

ha geniş formaya çevirirlər. Bu da onlarda sərbəst işləmək bacarığını formalaşdırır. Müasir təlim metodunun da əsasını şagirdlərin sərbəst işləmək bacarığı təşkil edir.

- Texniki vasitələrin şagirdlərin dünyagörüşünə təsirini necə qiymətləndirirsiz? Sizcə distant forma da olan təhsil özünü doğruldurm?

- Tebii ki, biz hazırda informasiya əsrində yaşayıraq. Hər bir insan müasir texnologiyalardan istifadə edərək özüne lazımlı bilikləri zənginləşdirmek imkanına malikdir. Təhsilin distant formada keçirilməsi şagirdlərimizdə web-2 alətlərindən səmərəli şəkildə istifadə etmək bacarığını inkişaf etdirmiş oldu. Bildiyimiz kimi, hər il "eTwinning" layihəsi çərçivəsində Av-

Mütaliə zövqü formalasdır ən dəyərli vasitədir

tərəqqinin imkanlarından düzgün faydalana bilmirlər. Saatlarla telefondan, planşetdən istifadə edən uşaqlar mənasız oyunlarla vaxtlarını itirir, gələcəkdə onların həyatında mühüm rol oynayacaq bilmələrdən uzaq düşürlər. Bu məsələdə əsas məsuliyyət, valideynlərə yanaşı, həm də filoloqların üzərinə düşür. Sevindirici haldır ki, işinin öhdəsinən bacarıqla gələn müəllimlərimiz az deyi. Bu sahədə bir çox uğurlara imza atan, dil və ədəbiyyat zövqü yüksək, mütaliə mədəniyyətinə malik şagirdlər yetişdirən müəllimlərdən biri də Abşeron rayon Ceyranbatan qəsəbə 2 nömrəli tam orta məktəbin dil -ədəbiyyat müəllimi Bayramova Şahnaz Tofiq qızıdır. Şahnaz müəllimlə səhbət zamanı bir çox vacib mətləblərə toxunduq, maraqlı iş metodu ilə tanış olduq.

- Sizin şagirdlərinizdə Nigar haqqında çox eştmişik. Belə ki, fənn olimpiadasında yüksək nəticə əldə edərək sizin və məktəbinizin adını yüksəldib.

- Belə, Nigar həqiqətən fəxr ediləsi şagirddir. Həm ağılı, davranışı, həm də savadı ilə digər şagirdlərə örnəkdir. Hər zaman əlaçı kimi fərqlənən Nigar qızım bir çox bılık yarışlarında iştirak etmiş və hər dəfə birinci yere layiq görülmüşdür.

- Siz öz şagirdlərinizdə kitaba marağı artırmaq üçün hansı vasitələrdən istifadə edirsiniz?

- Müxtəlif vasitələrdən istifadə edir, yorucu olmayan, maraq doquran və ədəbiyyati sevdiren effektiv üsullar dan yararlanmağa çalışıram. Sınıfdən-xaric oxu dərslərində şagirdlərim maraq dairələrinə uyğun bədii ədəbiyyat seçir, oxuyur və oxuduqları əsəri bitirdikdən sonra mövzunu bütün şagirdlərlə müzakirə edirik. Bəzən kiçik mətnlər səhnələşdirir, sınıfda monotaməşalar hazırlayıraq. Bədii nümunələrlə tanış olan şagirdin söz ehtiyatı zənginləşir, dil qabiliyyəti də inkişaf etmiş olur. Bu, həm də onlarda anlama bacarığını formalasdırırmışdır.

- Dərsliklərin səviyyəsi sizi qane edir mi?

- Bu sahəde müəyyən çatışmazlıqlar var, amma proses gedir. Hər il dərsliklər yenilənir və onlar trimus.edu.az saytında çapdan əvvəl ictimaiyyətin müzakirəsinə verilir. Dərsliklərimiz müasir təlim metoduna uyğun hazırlanır. Dərsliklərdə olan məlumatı şagirdlər yeni axtarıclar aparmaqla özləri da-

ropa təhsil müəssisələri arasında "eTwinning" müsabiqəsi keçirilir. Müəllimlərimiz səmərəli fəaliyyəti və çalışan şagirdlərimiz əməyinin nəticəsi olaraq məktəbimiz bir çox təhsil müəssisələri arasından seçilərək Abşeron üzrə tek "eTwinning" məktəbi" adına layiq görülmüşdür.

- Qazanılan uğurlarda məktəb rəhbərliyinin rolunu necə qiymətləndirirsiz?

- Müəllimlərimizin və şagirdlərimizin böyük həvəs və əzmkarlıqla çalışmasında, qazanılan uğurlarda məktəbimizin direktoru Ülviiye Kərimovanın əməyi danılmazdır. Ülviiye xanım səmimi, tələbkar, yüksək təşkilatlıq qabiliyyetine sahib, müəllimləri və şagirdlərini sevən, həmkarlarının əməyini qiymətləndirməyi bacaran dəyərli pedagoqlarımızdır. Onun təşəbbüsü ilə məktəbimizdə hər ay V-IX siniflər arasında keçirilən "Kahoot" yarışları şagirdlərin böyük marağına səbəb olub. Onlarda təhsilə, elmə olan həvəsi daha da artırıb. Yeri gəlmışkən qeyd edim ki, Təhsil şöbəsinin müdürü Nazile xanım, Metodkabinetin direktoru, Pedaqoji elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, Qabaqcıl təhsil işçisi Elmira xanım İsmayılova və metodist Nurane xanım Vəliyeva biz müəllimlərə hər zamam diqqət göstərir, əməyimizi qiymətləndirir, diplomlarla mükafatlandırır. Nazile xanımın təhsil şöbəsindəki gərgin əməyi sayesində əldə olunan nailiyətlər Abşeron rayonunun təhsilinə öz töhfəsini verməkdədir. Onlar şagird və müəllimlərin bilik və bacarıqlarının üzə çıxarılması üçün daim dəstəkləyici mühit yaradırlar. Buna görə de Nazile xanımı, Elmira xanımı, Nurane xanımı və Ülviiye xanımı kollektivimiz adından dərin minnetdarlığımı bildirirəm.

Hüsnüyyə Əlizadə

ZABİL PƏRVİZ

HEYRƏT, EY SÖZ!..

Bu il görkəmli Azərbaycan şairi Barat Vüsalın 70 yaşı tamam olur.

Barat Vüsal sözü ucalıqda tutan, Söz qübbəsini Antey kimi ciyinlərində saxlayan qudrəti şairlərimizdən biridir.

Nizamidən, Nəsimidən, Füzulidən sonra da Sözə yüksək qiymət verən şairlər çox olub.

Amma bütün ömrü və yaradıcılığı boyu Sözü vəfə edən, əsərlərinin baş qəhrəmanına əvərən şairə az-az təsadüf olunur.

Barat Vüsal görəsən sözə ilk dəfə harada və necə tanış olub?

Şeirlərinin birində bəyan edir ki, "Bizi nənəm böyüdüb!" Sonra da bildirir ki, "Necə şair olmayım, Sözü nənəm böyüdüb!"

Deməli Barat elə uşaqlıqdan Sözə bir yerdə, bir ailədə, bir ocaq başında böyüyüb, bacı və qardaş kimi. Az qalır Şəhriyar kimi deyə ki, "nənə qarnında əzik olmuşuq" Sözələr!..

Lap təzə, bu günlərdə yazdığı şeirlərin birində bu isti ailə doğmaliğinə heyran qalmamaq olmur:

Başlamışdı soyuqlar,
Dedim birdən soyuqlar.
Üstünü açmışdlar
Örtlüm sözün üstünü...

Nə qədər doğma, nə qədər munis, nə qədər isti, ülvi bir deyim!.. Halal olsun sənə, ağıllı bala, 70 yaşı oğlan!..

Baratın oxucusu olmaq, onun lirik qəhrəmanına qoşulmaq o qədər də asan deyil, mən deyərdim ki, zor işdir. Buna görə müəyyən şərtlərə boyun qoymalısan, razılaşaşısan. Yoxsa bu qapı üzünə açılmağcaq.

Bunun üçün yüksək səviyyə və idraka, irfanı intellektə malik olmalı, daxılən, içəridən qanadlanmalı və eyni zamanda güclü üzgəcləri olan qəvvasa çəvrilməlisən:

O uca yerlərdənəm,
Bu dərin qatlardanam!
Bilinməz üstlərdənəm,
Görünməz altlardanam!

Barat Vüsal böyük irfani poeziyanın, Həllac Mənsurlar, Nəsimilər nəslinin bu günümzdə yaşayan nadir varislərindəndir və həmin poeziyanın hələ ki, ikincisi olmayıan davamçısıdır.

Böyük Nizamının ilk dəfə Baratın dilindən eşitdiyim bir deyimi var: "Şeir (yəni Söz!) səni Sıdrədə oturan bir şəxsi edər".

Sıdrə Allah məqamında olan bir yerdir, əlçatmaz, ali bir məqamdır, ora çatmaq, orada əyləşmək hər kəsə nəsib ola bilmir.

Görəsən niyə indiyə qədər xəbor tutmaşıq ki, bizlərdən birimiz, yəni Barat Vüsal həmin məclisdə oturur və qeyri-adi bir hadisənin şahidi olub:

Allah öz yerini Sözə veribdi,
Özü oturmağa yer yoxdu, gördüm!..

Heyrət, ey Söz!.. Sən hansı hörmət və izzət qadırsən ki, Allah öz yerini sənə verib, özü ayaq üstündə qalıbdı!?

*Gördüm ki, qalxbı Allah yerini verdi Sözə,
Mən də qalxdım yerimdən, Allah gəlib otursun!*

Heyrət, ey Şair!.. Sən hansı yerdə, hansı mərtəbədə oturmuşsun ki, qalxbı öz yerini Allah'a verdin, Allah gəlib otursun!?

O məclisdə, o hörmətə, o izzətə layiq olan yeri Sənə kim vermişdi!?

Söz!.. Bütün daş kitabələrdən, yazılı abdələrdən, elmi məbədlərdən və mənbələrdən ucalıqda dayanan, bütün keçmişləri, tarixləri özündən yaşadan etibarlı Söz!..

Azərbaycan ərazisində onlara Qaraqış adlanan kənd var. Bunca geniş bir coğrafiyaya səpələnən qədim Türk təfəssi Karakassi və onun indiki deyim forması Qaraqış!..

Qaz, kas, qas, quz, xəz... Qafqaz, Kaspi, Xəzər, xəzri... sözlərində yaşayan yaşı bilinməyən ulu babalarımızın təyfa adı!.. Söz!.. Mənəbə, qaynaq!..

Coxumuz "protokol" sözünə Avropa mənşəli alınma söz kimi baxırıq. Soruşa bilərsiniz ki, poeziyaya yad olan bu soyuq "məmər" sözün Barat Vüsalə nə dərəcədə dəxli var? Var, özü də əsaslı şəkildə, köklü şəkildə, lap rəsmi şəkildə dəxli var!.. İki qədim Türk mənşəli sözdən yaranmış və arəb qrammatikası qanunları ilə formalılmış bu söz birləşməsinə fikir verin: "Bəratü'lqol!". Yəni qol sənədi, imza sənədi!.. Bizi bu doğma Sözümüz Şərq dillərindən Avropa dillərinə keçmiş və təhrif olunaraq qol-qabırğası sindürilmiş, "protokol" şəklinde üstümüzə qaytmışdır.

Barat Vüsal bu Sözün halal haqqını özündə qaytaran şairdir! Baratin şeirləri məhz onun qolu-imzəsi ilə yazılmış təkmə, monolit, bölnüməyən, parçalanmayan protokol hökmündə olan nəğmələrdir:

*Yaşamaq... yaşamaq... yaşamaq kimi
Piyada getməyi xoşlayıram mən.*

Baratin hər şeiri, hər obrazlı deyimi özündə bir vulkan suxurunu, od filizini, köz külçəsini xaturladır:

*Mənim qibləm Allah özü!,
Mən belə hacı insanam!..*

Barat Vüsal şair kimi mənə dag çapan Fərhadları xaturladır. Amma o, Bisütün dəğini yox, Söz dəğini çapır. Bəs görəsən o bu dağdan nə istəyir, nə axtarır?

Barat axtarlığındı tapıb, özü də çoxdan tapıb. Onun adı Dirilik Suyudur, Söz dağında çağlayan Dirilik Suyu!.. Bunu özü də deyir:

*Mən şeir yazıram, bulaq oxuyur!
Hər ikinizə ugurlar! Alqış, igid!..*

BARAT VÜSAL QALASI

*Dəli könlüm, söz köhlənim,
Dayan, çək öz cilovunu.
Bu vadidə keçməz dəha
Söz havası, dil oyunu.*

*Bu daşlara diqqətlə bax,
Zamani üyündür, udur.
Bax bu daş düşmən kolləsi,
Bu daş da dəst yumruğudur.*

*Sən deyən çox deyil yaşı,
Dayan görək bu nə qala.
Görək kimdir tikən bunu,
Bu çıqıldan xəbər alaq.*

*İlin, günün bu vaxtında
Qala tikmək kimə gərək, -
Ay usta, işin irəli,
Ulduzun, bürçün mübarək!*

*Ay usta, yorulmayasan,
Nə qəribə qaladır bu, -
Hansı odda yoğurmusən,
Daş daşa qaynaq olubdu.*

*Səda gəldi:
- Dili-qafıl,
Tənimadın, yeni əsrin
Bu tanıusal qalasıdır, -
Diri şeirin, diri sözün
Barat Vüsal qalasıdır!..*

ƏDALƏT •

24 aprel 2021-ci il

"Yeşil Çam"ın məşhur aktyorunun doğum günüdür

Türkiyənin tanınmış kino və teatr aktyoru, əsl adı Bumin Qaffar Çitanak olan Fikrət Hakan Balıkəsirdə 23 aprel 1934-cü ildə dünyaya gelib. Hakanın uşaqlığı, atasının işinə görə müxtəlif səhərlərdə kecdi.

Kinoda ilk addımını 1953-cü ildə "Körpüaltı çocukları" adlı filmdə oynadığı rolla atıb. 60-ci illərdə "İlanların qisası", "Qaranlıqda yatanlar" kimi sosial filmleriylə məşhurlaşdı. Ümumiyyətkdə 204 film

ve 28 serialda çəkilib. 1970-ci illərdə senarist və rejissor olaraq da fəaliyyəti

yət göstərib. "Üç arkadaş" (1958) və "Keşanlı Əli dastam" (1964) filmləri isə onun yaradıcılığında mü-

him rol alıb. Büyüyik sənətçi son olaraq "Bir zamanlar Osmanlı

Qiyam" serialında türk kinosunun anası sayılan Türk Şorayla eyni səhnəni bölüşmüdü. 2017-ci ildə Kartal Təhsil və Araşdırma Xəzəxançasında gecə saat 2 radələrində həyatını itirən Fikrət Hakanın 83 yaşı var idi. Həkimlərin bütün müdaxiləsinə baxmayaq korifey sənətkarın həyatını xilas etmək mümkün olmayıb. Alınan məlumatlara görə, həkimlər təxminən 2 saat onu həyata qaytarmaq üçün bütün səy-

lərini ortaya qoyublar. Fikrət Hakan tamaşaçıların yaxşı xatırladığı "Kayb olan yollar", "Unutulmaz" kimi seriallarda yaradıldığı obrazlarla adından söz etdirməyi bacarıbmışdı.

Qeyd edək ki, aktyor 5 dəfə - Lale Sarı, Semiramis Pekkan, Nəsəcən Paşmak, Hümeysə, Zeynep adlı xanımlarla evli olub ve evlilikdən kənar sevgilər yaşayıb. Qeyri-rəsmi birliktəlikdən Elif adlı bir qızı var. Yaşasayıd 87 yaşı

qeyd edilərdi.

Əntiqə Rəşid

Məşhur xanımlar dalaşdılardı, küsüsdülər, indi də barışdılardı...

Yadıniza gələr: "Maşın" şounun dünənki efrində aktrisa Pərvin Abiyeva ilə müğənni Səidə Sultan arasında gərginlik yaranmışdı. Buna səbəb isə, Pərvin Kənan Mahmudova səs istəyərkən Səidənin arxadan ona, ailə üzvünə söz atması olmuşdu. Bundan hiddətlənən Pərvin özünü cilovuya bilməyərək Səidə ilə sərt danişmağa, özündən çıxmaga başlayırdı.

Fərqlişin aparıcı Murad Dadaşov qarşılamanı sakitləşdirmək üçün ona ilə Pərvinə ağızını tutur. Bütün hər iki iştirakçının mikrafonları bağlanmış, səsler efrə getməyib. Bundan sonra Pərvin Abiyeva gecə saatlarında şəxsi hesabında paylaşım edərək hadisəyə aydınlıq götürür və tamaşaçılarından üzr istəyir: "Bu gün yaşananlara görə hər koson döndə-döñə üzr istəyirəm, mən orada göründüyüm kimi həyəzinsə insan deyiləm, mən o hedda çatdırıldır. Nevroz xəstəsi olduğum üçün bu yarışmaya qatılmazdan öncə psixoloqla danişib sakitləşib gəlmədim. Bildiyimiz kimi bu programın qayda-qanunları var, burada ailəye və səxsiyyətə toxummaq olmaz, biz müvafiq imzalayıb gəlmək. Murad müəllim mənə mikrafon uzatdı, danışdıqdan yerdə Səidə xanım monim öz doğma qardaşımı dil uzatdığı üçün özündən çıxdım, o hedda çatdım. Hər kimin kimsonun ailəsinə dil uzada bilməz, xüsusən də canlı efrində. Nəzərinizə çatdırmaq istəyirəm ki, nə mən, nə də qarşı torəfdən mübahisə zamanı söyüş işlədilməyib. Murad Dadaşovun səli ağızını tutması isə mən və münaqışəni sakitləşdirmək üçün idi. Mən o vəziyyətdə gördüyüñ üçün bir daha her birinizden üzr istəyirəm, sabah efrində də üzr isteyəcəyəm". Aktrisa Pərvin Abiyeva ilə müğənni Səidə Sultan barışır. Pərvin "MTV Azərbaycan" açıqlamasında açıqlama verib. Deyib ki, anası ilə birlikdə restoranlardan birinə yollanıb. Burda aktrisa sohñəyə çıxan Səidəyə yaxınlaşır. Pərvin ifaçya gül də vərib. Abiyeva bildirib ki, bu onların ilk bir araya gəlisi deyil: "İki ildir danişriq. Dəfələrlə görüşüb, yemək də yemişik. Amma nümayis etdiirməmişik. Gecədə Səidəyə yaxınlaşmamın səbəbi isə anam oldu. Onun səhnə çıxışından xoş geldi, men də yaxınlaşib özünü dedim".

Qeyd edək ki, Səidə ilə Pərvin hərəkətləri, geyimləri, danışq və qalmaqları ilə hər zaman izləyicilərin diqqət mərkəzində olub.

Ə.Rəşid

Xəstəliklə çarpışan məşhurlar: Koronavirus, xərcəng, qadın xəstəliyi...

Həm dünya, həm Azərbaycanın şou aləmi nümayəndələrinin müxtəlif xəstəliklərlə çarpışığı məlumatları xəbor portallarında ardıcıl olaraq işqalandırılmışdır. Yادınızdadır, bu günlərdə Azərbaycanın Xalq artisti Röya Ayan xəstəliyi haqqında məlumat verdi. Dedi ki, müalicə alıram: "Pis deməyik ki, pis olmasın. Dörd ildir ki, darmam içirəm. Qadına aid bir problemdir, həll etməyə çalışırıq. Düzəlməsə də belə davam edəcək. Yaxşıyam. Həyatında bir oğlum, bir mən və bir də dərman var. Bir gün içməsam, 8-10 gün davamlı müalicə almamış ki, ağrularım keçsin. Səhv olmamalıdır, hər şeyə riayət olunmalıdır".

Röya xanının xəstələnməsinə üzülərək, koronavirusa yoluxan müğənni Xatır İsləm və həyət yoldaşı Fəxrəddininin səhətinə xəberini nəzərinizə çatdırmağa lazımlı bilirəm. O vaxt xəstəxana-yə ağır vəziyyətdə yerləşdirilən cülliyyün sahəti yaxşılaşır. Müğənni xanım demis, şükrə təhlükəni atlatalırdı. Xərcəng xəstəliyindən özüyət çəkən Xalq artisti Ağadadaş Ağayevin Türkiyənin İstanbul şəhərində özəl xəstəxanalarlardan birinə yerləşdirilərək əməliyyat olunması da onu sevənləri xeyli kədərləndirdi.

Türkiyəli məşhur aktrisa Qonca Vuslateri başına gələnlər daha təhlükəli olub. Xanım müğənni koronavirusa yoluxub. Bu azızs kimi müalicəsinə xəstəxanada davam etdirirək aktrisanın üstünə belindən aşağı qaynar su töküldür. Belə ki, Vuslateri rahat nəfəs alıbmak üçün qaynar suyun içində kəkkliyotu yağı töküb. Ehtiyatsızlıqdan bir qazan qaynar su onu üstünə aşır. Aktrisa qeyd edib ki, kök hüceyrə müalicəsi ilə tezliklə yağı qalxaq.

Xəstələnlərlərə "Allah şəfa versin" deyib, keçmək istayırdıq, yenি bir müğənninin xəstələnməsi haqqında məlumat rast gəldik. Deməli, Türkiyəli məşhur müğənni Hakan Altun xəstəxanaya yerləşdirilib. Ulduz müğənninin televiziya programına çəkilişdən əvvəl vəziyyəti pisləşib.

H.Altunun beş gün reanimasiyada qalacaq bilidirilib. Müğənni 2007-ci ildə onun beynin əməliyyatını aparan həkimin nəzarəti altındadır.

Dedi-qodu kimi çıxmasın, deyilən görə, uzun müddət Qonçaya Hakan sevgili olubular... Söhbət evlənmək həddindən qədər gəlməmişdi. Qəflətən ayrıldılar. Allah bütün xəstələrə şəfa versin!

Əntiqə

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən Əliyev Cəvidan Məzahir ogluna 13.11.2018-ci il tarixində verilmiş 06121 nömrəli vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Emiraliyev İbrahim Eldar oğluna məxsus Zəngilan rayon 7 sayılı orta məktəbi 2010-cu ildə bitirməsi haqqında Şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Hənifəyev Eldar Rafiq oğlunun adına verilmiş veteranlı vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Aqil Abbas akademik

HƏTƏM QULİYEVİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və doğmalarına dərin hüznlə başsağlığı verir.

Aqil Abbas şair-dramaturq

RAMİQ MUXTARIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və doğmalarına dərin hüznlə başsağlığı verir.

Aqil Abbas Seyran Səxavətə akademik

HƏTƏM QULİYEVİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və doğmalarına dərin hüznlə başsağlığı verir.

Əbülfət Mədətoğlu ailə üzvləri ilə birlikdə akademik

HƏTƏM QULİYEVİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və doğmalarına dərin hüznlə başsağlığı verir.

Nəbi Muxtarov və Aslan Mehdiyev akademik

HƏTƏM QULİYEVİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və doğmalarına dərin hüznlə başsağlığı verirlər.

Mahmud Qacar Asif Quliyevə qardaşı

HƏTƏM QULİYEVİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznlə başsağlığı verir.

Ramiz Məmmədzadə və Rafiq Hacıyev şair-dramaturq

RAMİQ MUXTARIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznlə başsağlığı verirlər.

Əbülfət Mədətoğlu və Rasim Əliyev şair-dramaturq

RAMİQ MUXTARIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznlə başsağlığı verirlər.

Ünvan: Bakı AZ 1073, Mətbuat prospekti, 529-cu mahalla,

"AZƏRBAYCAN" neşriyyatı, 6-cı mərtəbə.

Telefon: 538-05-50, 538-51-31, 534-55-98 Faks: 539-80-26

adaletqezeti@rambler.ru

adaletqezeti@mail.ru, adaletqezeti@box.az

Tiraj: 2000

Sifariş: 88

Çapa imzalanmışdır:

23.04.2021

GÖNCƏ MEHMANXANA ASC			
Mənəfət və zərər haqqında hesabat (xərclərin funksiyaları üzrə tosifləşdirilməsi)			
Maddənin №-si	Qeyd	2020-ci il	2019-cu il
60 Əsas əməliyyat geliri	20	219126,98	330080
70 Satışın maya dəyəri	24	239412,75	333598,2
Ümumi mənəfət		-2085,77	-3518,2
61 Saır əməliyyat gəlirləri	21	18810,9	22123
72 İnzibati xərclər	25	9827	10639,97
Əməliyyat (zərəri)		-11301,87	7964,83
63 Pandemiya ilə əlaqəli maliyyə yardımı	22	10789 x	
75 Maliyyə xərcləri	27		
Keçmiş illərin mənəfətdən çıxılası zərəri			
Fövqəladə gəlirlər	23		
Fövqəladə xərclər	26		
Vergitutmadan evvel mənəfət (zərər)		-512,87	0
90 Mənəfət vergisi	28	0	0
80 Hesabat dövründə xalis mənəfət (zərəri)			
Mənəfətdə istirak payı:			
Səhmdarların payı		-512,87	0
Azlıqların payı	x	x	x

GÖNCƏ MEHMANXANA ASC-nin			
31 dekabr 2020-ci il tarixə BALANS HESABATI			
		Azərbaycan manatı ilə	
Maddənin №-si	Qeyd	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Aktivlər			
1 Uzunmüddətli aktiv			